

Модерната
връзка между
лекари и
пациенти

Как става това - вижк на стр. 5

АВТОМОБИЛИ

Във Франкфурт
ще представят
новата Škoda
Rapid

Още на стр. 24

СПОРТ

Как допингът
срива
кариери -

четете на стр. 23

тираж 300 000

www.jivotatdnes.bg Брой 28 (62), 23 - 29 юли 2013 г. (год. II)

Разпространява се бесплатно

ЖИВОТЪТ ДНЕС

Светът на модерният човек

Снимка Росен ВЕРГИЛОВ

**Харалан Александров,
социален антрополог:**

**Освобождаваме
се от мита, че
сме безпомощни**

Интервю на
Галина СПАСОВА
на стр. 19

ЖИВОТ и ЗДРАВЕ

И през лятото
губим енергия

Всички знаят за пролетната умора, но често се оказва, че точно когато човек трябва да се настрои за летни приключения, не му достигат сила и ентузиазъм. Според лекарите за това има и много обективни причини.

Още по темата, както и за начините
да преодоляваме умората,
прочетете в интервюто с д-р Николай
Бърнзолов на стр. 15

**Динята е резервоар
за полезни вещества**

Свойствата на големия плод са били оценени още в древността, когато дини са поставяни в египетските пирамиди, за да утоляват жаждата на преселилите се във вечността фараони. В Европа дините се появяват през Средновековието. В съвременността учениите отдавна са установили богатото съдържание на ценни вещества, които са полезни и за здрави, и за болни хора. Но едно от най-важните качества на динята е ниското калорийно насищане заради високото съдържание на вода. Така човек може да се наслади на вкусна храна, без да се притеснява за килограмите си. Вижте фактите за динята на стр. 16

„Гликираният хемоглобин (HbA_{1c}) е златен стандарт за оценка на лечението на захарния диабет и е критерий за дългосрочния му контрол. Той отразява средната кръвна захар през последните 2-3 месеца. За повечето пациенти целта е да постигнат и поддържат HbA_{1c} <7%, за да се намали рисковът от съдови усложнения. Целта се индивидуализира в зависимост от продължителността на диабета, наличните сърдечносъдови и други съпътстващи заболявания и усложнения на диабета“.

Още по темата на стр. 11

Добрят Съсед наблизо!

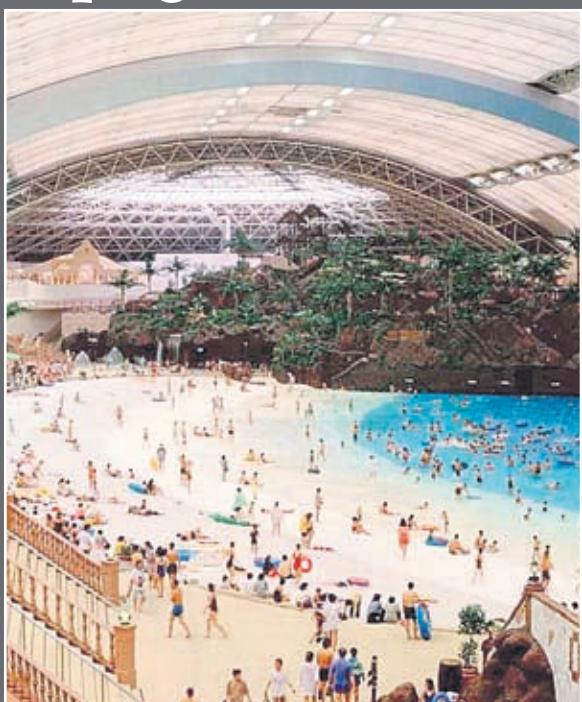
T MARKET

ЦЕНИТЕ СА ВАЛИДНИ ОТ 23 ДО 29 ЮЛИ 2013 Г.

1.79 0.18 лв/бр Яйца размер №10 броя 2.02 лв Спестен 0.30 лв	0.90 цена 2+1 бр Сладолед "Караджъ" 65 гр. ягоди, ванил. Цена излези промоция: 0.45 лв/бр
3.99 цена 2+1 пакет по 250 гр. Family Family Спестен 50% 5.49 лв Спестен 1.50 лв	1.90 цена 2+1 бр Кисело мляко "Табу" 600 гр. Цена излези промоция: 0.95 лв/бр
-25% L'OREAL намаление на козметични продукти за лице с марка "L'oreal"	0.30 цена 2+1 бр Здрав 60 гр. бр. бил. бил. сусам, масло Цена излези промоция: 0.15 лв/бр

Всички цени са в Български лева, с изключение на ДДС. Предложените цени са за информационни и маркетингови целите.

Омкриха най-голямата сграда в света

Kомплекс в Югозападен Китай със собствено изкуствено слънце и площ три пъти по-голяма от тази на Пентагона стана най-голямата сграда в света до момента. Многофункционалното здание The New Century Global Center заема над 1,76 млн. кв. м., което е 20 пъти повече от операта в Сидни. Строителството на сградата гигант е отнело три години. В нея има търговски площи, офиси, конферентни зали, университетски комплекс, два петзвездни хотела и кинотеатър IMAX. В Global Center не е пропусната и морската тематика. Конструкторите предлагат изкуствен плаж с площ 5 хил. кв. м, фонтани и огромен аквапарк.

Автомобил черпи енергия от слънцето

Холандци конструираха автомобил, който се движи със слънчева енергия, преобразувана от генератори в електрическа. Върху покрива на Stella, както инженерите нарекоха изобретението си, са монтирани фотоволтаични панели. Използвани са най-новите технологии, благодарение на които автомо-

бильт е много по-лек и ефективен от събратята си. Корпусът на Stella е от въглеродни влакна и алуминий. С едно зареждане на слънчевите батерии уникалното превозно средство може да измине около 520 км. Според холандски инженери те са създали първия в света слънчев семеен автомобил.

ПРАВИЛНАТА СТЪПКА СРЕЩУ ГЪБИЧКИТЕ!

- STOP** ЗАЧЕРВЕНА, ЛЮЩЕЩА СЕ КОЖА
- STOP** СИЛЕН СЪРБЕЖ И ПАРЕНЕ
- STOP** НЕПРИЯТНА МИРИЗМА

Миконафин® крем

Видим резултат само след седмица – с едно намазване на ден!

Търсете
за не повече от
8,23 лв.*

Миконафин крем е достъпно решение срещу кожни гъбички инфекции. Той съдържа активното вещество Тербинафин – доказало своето ефективно действие при лечението на широк кръг гъбични заболявания на кожата и лигавиците.

Миконафин крем е висококачествен лекарствен продукт, произведен от една от най-големите фармацевтични компании в България** – Актавис.

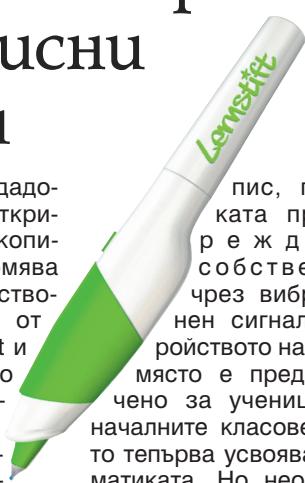
 Actavis

* Пределна цена на продукта, регистрирана в Министерство на здравеопазването

** По данни на IMS България за 2012 г.

Лекарствен продукт без лекарско предписание. Съдържа Тербинафин. За възрастни и деца над 12 години. Преди употреба прочетете листовката. A 102/04.07.2013

Писалка поправя правописни грешки

В Германия създадоха писалка, която открива грешките в ръкописен текст и уведомява автора им. Устройството е проектирано от компанията Lernstift и на пръв поглед по-нищо не се различава от обичайните писалки. В интелигентния аналог обаче са вградени специални датчици, които разпознават движението на перото при изписването на отделните букви. Когато засече отклонения от правилата за правописа,

Авиационно гориво от водорасли

Ръководството на японската машиностроителна корпорация IHI реши да започне промишлено производство на авиационно биогориво от водорасли. То ще бъде около 10 пъти по-евтино от сега използваното. Вече са разработени базисните технологии, а компанията възнаменява през 2018 г. да заработят първите предприятия в Югоизточна Азия и Австралия. Цената на авиационното гориво непрекъснато расте. Според експертите всяка година то поскъпва с около 14%. Днес разходите за него са близо 40% от стойността на въздушния превоз. Статистиката показва, че търсенето на авиационно гориво ще нараства, което оправдава интереса към алтернативни биогорива. До момента за целта са използвани царевица и захарна тръстика. Надеждите днес са насочени към водораслите, защото тяхната експлоатация няма да се отрази върху продоволствия баланс на човечеството.

МЛАДИТЕ ГОВОРЯТ ЗА...

Пламен Николов, 27 г.

Винаги има нещо, което не ни достига, за да сме солидарен народ. Някак си озлобени сме един към друг. Няма рецепта обаче как можем да бъдем единни. Нещата няма да се случат с конкретно събитие, което просто пробужда солидарността ни.

Това е постепенен процес и ще отнеме доста години, докато се случи. Иначе има надъхани, млади и амбициозни хора - с общи цели и интереси, които обаче не могат да теглят държавата. Тя е тази, която трябва да осигури надеждно и качествено образование например за българските деца, както и добро здравеопазване за всички и т.н. Какво се случва обаче? Виждаме, че държавата не прави нищо, тя не може да функционира с такива властимащи, които, веднъж захапали кокала, не искат да го пуснат.

Женя Иванова, 20 г.

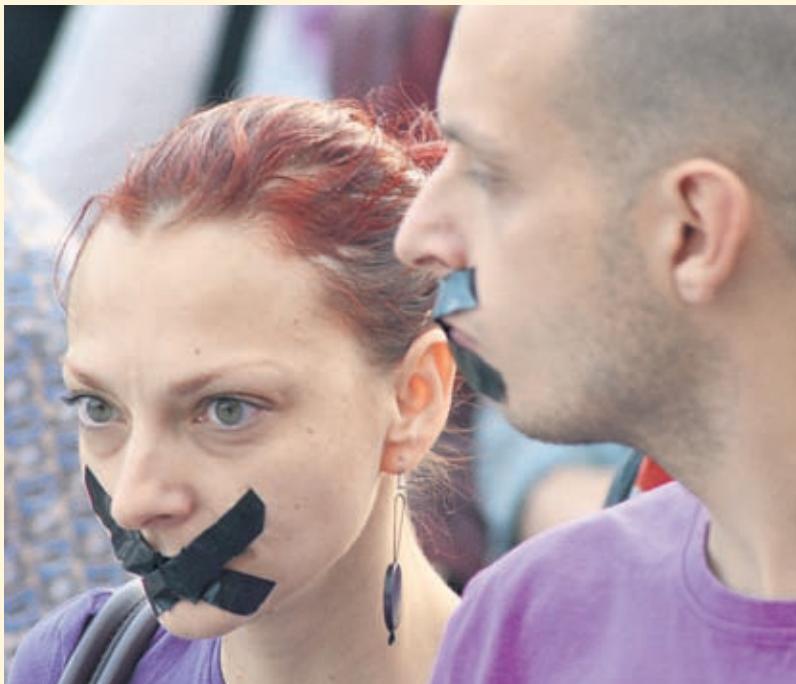

Солидарността е забравена дума в дневно време. Всеки си гледа свое то. В редките случаи, когато се обединим около определен проблем, въпрос или кауза, винаги ще се намерят и противници на идеята. Все пак успехите в българския спорт са нещо, което ни обединява, събужда патриотичното ни чувство. Победите в тениса, възходът на волейбола - това са все неща, с които можем да се гордеем. Иначе много млади и интелигентни хора се обединяват около протестите в цялата страна. Хората са на улицата, за да заявят недоволството си от властта и от начина си на живот. Аз специално бях в сесия и нямах време да се включва, но в бъдеще ще го направя.

СТОП КАДЪР

Когато думите са излишни...

Снимки Роден ВЕРГИЛОВ

СОЛИДАРНОСТТА

Женя Велчева, 23 г.

Според мен хората в дневно време не са достатъчно солидарни. Няма я онази топлина и чистосърдечие в общуването ни. От моите наблюдения съдя, че може би турците са доста по-солидарна нация от нас. Те са готови да подадат ръка на нуждаещия се във всеки един момент. От друга страна, и нас, българите, има какво да ни обедини. Протестите са ярък пример за това, а също и спортът. Аз например съм част от специална група в социалната мрежа Фейсбук, която подкрепя българския тенис и по-специално Григор Димитров. Само за няколко часа групата събра 100 000 почитатели.

Никола Стоев, 19 г.

Аз мисля, че българите като цяло са солидарен народ. Подкрепяме се и за много случаи се обединяваме. Ако има човек в нужда (например на някого му стане лошо в автобуса), един или няколко души ще му се притекат на помощ. Естествено, че що се отнася до работа, обучение, вярвания и начин на живот, сме различни, но въпреки това отношението един към друг ни прави солидарни, сплотени. На социалните контакти и общуване влияе и семейното

възпитание и порядки. Но според мен не е редно да извръщаме глава от проблемите на другия, в крайна сметка живеем в едно общество.

Магдалена Джонджорова, 20 г.

Трудна работа е да се се тя как някой е проявил солидарност към непознат. В повечето случаи българите не сме единни и сплотени. Прави ми впечатление, че хората от по-големите градове са и по-студени. Всеки си гледа паницата и не го е грижа какво се случва с близкия. В по-малките населени места и в моя край например (Димитровград) не е така. Всеки ще си зареже работата, само и само да ти помогне и да бъде полезен. Разделят ни финансите, но и пак те ни обединяват. В тези трудни времена за съжаление до голяма степен именно парите са тези, които определят какви ще са взаимоотношенията между хората.

Анкетата подготви Мираслава КИРИЛОВА

Петър Делчев, 20 г.

Не мога да кажа дали сме солидарни. В различни ситуации българите реагират различно. Понякога сме страшно единни по даден въпрос, а друг път разединени. Живял съм в Англия и имам наблюдение върху това как британците се отнасят един към друг в обществото си. Ако имаш нужда, всеки ще ти помогне и ще ти подаде ръка. Срафиш ли нещо, скарате ли се - ще те направят "на две стотинки". Така че тук може би важи поговорката „Каквото повикало, такова се обадило“. Иначе има неща, които обединяват българите. Едно от тях е благотворителността. Различни кампании за подпомагане на социално слаби семейства, на талантливи деца, на спортните съоръжения набират доста средства. Пример за това е Българската Коледа.

ПОСОКИ

За целите и средствата

Петър ГАЛЕВ

Преди няколко дни известен български професор по медицина и преподавател изрази пред мен разочароването си, че обществото ни живее с все по-занижен критери и изисквания във всички области. Огледай се, ми каза професорът, и ще установиш, че за мнозина стремежите се свеждат до набавяне на храна, новия модел мобилен телефон, актуални за сезона дрехи и възможност за посещение на нашумяло заведение. При това няма значение как ще се осигурят парите за постигането на въпросните желания. Но колкото по-лесно става това, толкова по-добре. Може да е и с далавери на дребно и едро, защото оценката на околните е за крайния резултат, способите нямат значение. Ако отговаряш на масово разбиране за благополучие, ти си вече успешен. В такава среда много хора не търсят реално образование, а само документ, че са завършили; не търсят работа според способностите и желанията си, а само място, където да получат заплата; нямат нужда от четене и изобщо от каквато и да е интелектуална дейност, защото тя изисква време и правило дава бавно желания резултат. А новите модели телефони и дрехи излизат доста по-бързо на пазара... Слава Богу в България има много хора и от друга порода. Но очевидно правилата, по които живеем, не гарантират заслуженото място на истински знаещите и можещите, на хората с визия и морал. И все пак, докато студентите се учат от преподаватели като този, с когото беседвах за днешните тревоги на страната ни, има надежда. А и гражданско общество ясно показва, че смята да повиши критериите, особено за тези, които чрез гласа си изпраща върховете на държавното управление.

СЕТИВА

Книга предсказа смъртта на митрополит Кирил

На стр. 6

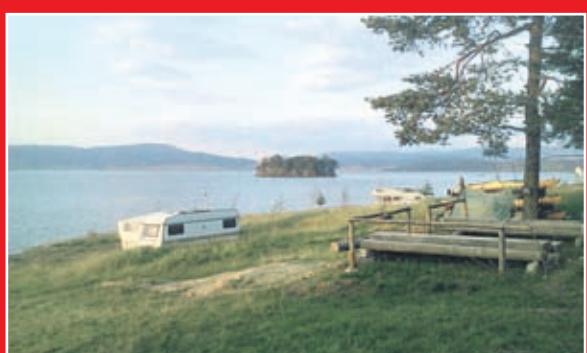
ИКОНОМИКА

Бъдещето на Европейския съюз

На стр. 7

СЕЗОН

Бамак посреща гости

в екокъмпинг

На стр. 8 и 17

ПОРТФЕЙЛ

Финансовите
канани на
отпуската

На стр. 20

СПОРТ

Допингът по света и у нас

На стр. 23

АНТИОКСИДАНТИ

Динята -
вкусна и
здравословна

На стр. 16

Свети Влас сътвори алея на народната памет

Алея на славата с лицата на български будители, знатни владетели, светци и революционери грейна в курортното градче Свети Влас. Местните власти решиха да съчетаят полезното с приятното, като монтираха деветнадесет антипаркинг стълбчета с черни гранитни плочи, увековечаващи подвига на емблематични за българска та история личности.

мите му идеята не е замисвана, а им е хрумнала спонтанно.

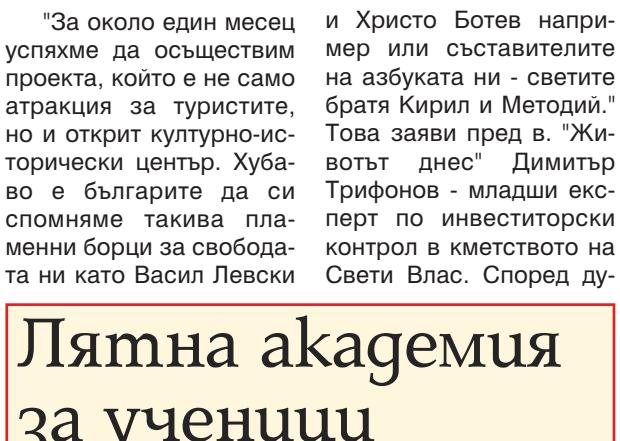
Върху стълбчетата са поставени плочи от че-рен гранит, на които са гравирани ликовете на велики българи. Под името на личността има и биографична информа-ция (на български и на английски) или знаков цитат, оставен като за-вет за бъдещите поколе-ния. Бетонните огражде-ния пазят централния площа и парка с пейки-те и фонтана в сърцето на града. "Те пазят обаче и българската свят" - категорична е Ренета Николова, която с интерес разглежда антипаркинг стълбчетата.

Постаментите с па-метните плочи предиз-викват огромен интерес не само сред жителите, но и сред гостите на гра-

да. Особена радост са за децата, които тичат от стълб на стълб и с любопитство четат за значи-мoto дело на великите личности. Сред големите българи, увековече-ни в алеята на славата, са кан Крум и основателът на българската държава кан Аспарух, не-повторимият поет и пи-сател Иван Вазов, българската революционерка и национална героиня Райна Княгиня. Върху черния гранит грят още ликовете на Паисий Хи-лендарски, цар Асен, Тодор Каблешков, Георги Раковски, Любен Ка-ревелов, Софроний Врачански, Иван Асен Втори и други незабравими наши сънародници.

"Надяваме се този проект да събуди патриотични чувства в съзна-нието на българина и да има познавателен ефект" - сподели още Димитър Трифонов от местното кметство.

Така че ако почивате на родното Черноморие, не пропускайте да се насладите на този пример на българцина-та, като се отбиете в Свети Влас, разполо-жен в подножието на южните склонове на Стара планина, на 10 км от историческия град Несебър. (ЖД)

Лятна академия за ученици

За трета поредна година Заедно в час организира безплатна Лятна академия за ученици от 1. до 12. клас. Целта на академията е не само да подобри подготовката на децата по избрани от тях предмети, но и да повиши мотивацията им за учене. Часовете ще бъдат водени от млади и амбициозни специалисти по различни учебни дисциплини, които ще покажат на децата, че ученето може да бъде интересно и забавно. Всички учители по програмата Заедно в час са обучени по международния модел "Преподавай като лидер", който се фокусира върху успеха и мотива-цията на всеки един ученик.

Тази година лятната академия ще се проведе в 90 СОУ "Ген. Хосе де Сан Мартин" в Люлин (до метростанция "Люлин", от 29 юли до 15 август. Занятията тази година ще се провеждат **всеки делничен ден с изключение на петък от 8:30 до 12:30 ч.** Заедно в час осигурява:

- безплатно обучение и учебни материали;
- индивидуални занимания с учениците;
- специални забавни игри и събития;
- безплатни закуски и вода;
- сертификат за успешно участие, издаден на учениците в края на академията.

Желаещите да се включат в лятната академия все още могат да се регистрират на интернет стра-ница на организацията www.zaednovchas.bg. В първия ден на академията всеки ученик трябва да носи разпечатана декларация, която е подписана от родител или настойник. При възникване на допълнителни въпроси можете да се свържете с нас на е-mail academy@zaednovchas.bg или на телефон 02/988 06 88.

ВИШЕ УЧИЛИЩЕ КОЛЕЖ ПО ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И ПОЩИ - СОФИЯ

АКРЕДИТИРАНО ВИШЕ УЧИЛИЩЕ
С ИСТОРИЯ, ТРАДИЦИИ И АВТОРИТЕТ

АКО ИСКАТЕ ДА ИМАТЕ МОДЕРНА ПРОФЕСИЯ И
УСПЕШНА РЕАЛИЗАЦИЯ ИЗБЕРЕТЕ ВИШЕ УЧИЛИЩЕ
"КОЛЕЖ ПО ТЕЛЕКОМУНИКАЦИИ И ПОЩИ".

Специалности: Телекомуникационни технологии; Телекомуникационни мрежи; Телекомуникационна информатика; Безжични комуникации и разпръскване; Мениджъмент и информатика в телекомуникациите и пощите.

Документи за кандидатстване се приемат във ВУ „КП“ или по електронен път чрез сайта www.hctp.acad.bg

Конкурсен тест по математика – 28.07.2013 г.

Приемът се извършва след класиране по бал, формиран по три начина:

- Чрез конкурсен тест по математика ИЛИ изпит/тест по математика/физика от друго ВУ/Университет;
- Чрез матура по математика ИЛИ физика;
- Чрез матура по български език и литература.

Пълна информация можете да намерите на сайта на „КП“ www.hctp.acad.bg и на тел.: 02/862 10 34

credoweb.bg

CredoWeb

ПРОФЕСИОНАЛНА МРЕЖА
ЗА ЛЕКАРИ И ПАЦИЕНТИ

Мит е, че имунизациите са вредни

Лилияна ФИЛИПОВА

Mит е, че ваксините изтощават недоразвитата имунна система на бебето. Доказвано е, че тя може да отговори на 10 000 ваксина, защото за 1 ден организъмът се среща с близо 10 000 антигена. Това заяви за CredoWeb проф. Тодор Кантарджиев, директор на Националния център по заразни и паразитни болести (НЦЗПБ) и национален консултант по микробиология.

Това означава, че за 11 ваксина се използват едва 0,1% от възможностите на детската имунна система (60 антигена).

Сега 49% от хората смятат, че вакси-

Проф. Тодор Кантарджиев

ните претоварват имунната система, сочи статистиката на СЗО. 69% са убедени, че причиняват увреж-

дания, 37% - че няма риск детето да се зарази от опасна болест. 13% смятат, че ваксините може и да не действат.

Съвременните ваксини не могат да разболяват, защото не съдържат микроби във вида, в който съществуват в естествената си среда, обясни

специалистът. Те съдържат многократно обработвани или изкуствено създадени по тяхно подобие частици, които не могат да причинят зараза. Мит по думите му е и подозрението, че причиняват други заболявания. Твърденията за пряка връзка между ваксините и аутизма са опровергани от проучванията. Зависимостта е формулирана поради факта, че симптомите на аутизъм обикновено се проявяват през втората година от живота на детето, когато обикновено е времето за най-интензивната ваксинация. Затова родителите решават, че ваксините са виновни. Тези опасения се основават на хипотезите, че ваксината срещу морбили, паротит и рубеола (MMR) и тимерозалът - консервант във ваксините, съдържащ этилживак, са причина за аутизъм. Повечето медицински и научни доказателства

отхвърлят подобни съмнения, каза проф. Кантарджиев. Той уточни, че от 2004 г. нито една от ваксините в имунизационния календар не съдържа тимерозал.

Абсурдни според специалистите са вярванията, че когато околните са имунизирани, няма риск за детето. Съществуването на колективен имунитет не предпазва 100% от зараза.

Съдържанието на алуминий във ваксините също е повод родители да се плашат от предпазната мярка. През първите 6 месеца от живота си децата може да получат около 4 mg алуминий чрез имунизация, обясни проф. Кантарджиев.

За сравнение през същия период то получавало 10 mg алуминий чрез кърмата, 40 mg чрез адаптираното мляко и около 120 mg чрез соевото адаптирано мляко.

Нелепо е през ХХI век да се мисли, че е

по-добре да се изкарва дадено заболяване, за да си изгради организъмът естествен имунитет. Последиците могат да бъдат тежки. Предотвратяването на морбили пази децата от пневмонии, енцефалит, дори смърт.

В 14 от 29 държави ваксините са задължителни, сочат данните на СЗО към 2010 г. В 15 са силно препоръчителни. В САЩ например са доброволни, но са условие за достъп до училище и други обществени услуги. В Германия и Белгия са по желание и затова много често си внасяме морбили от там, каза проф. Кантарджиев. В Уелс режимът също бил либерален, но след тазгодишната епидемия от морбили се развишил ожесточен дебат за връщане на задължителната имунизация.

CredoWeb свързва лекари и пациенти

CredoWeb е новата онлайн мрежа, която свързва лекари и пациенти. Създаването ѝ бе наложено от все по-нарастващата нужда за достоверна информация в интернет за различните заболявания и възможностите за тяхното лечение. В много случаи хората се сблъскват с дадена диагноза и не знаят как да изберат точния специалист за себе си. Други пък искат да получат второ мнение, да сверят предписаната им терапия или да зададат конкретен въпрос на лекар.

Какво предлага CredoWeb на пациентите?

- ✓ Богат избор на статии за новости и алтернативни възможности в лечението на различни заболявания
- ✓ Да гледат видео със съвети на специалисти
- ✓ Възможност да зададат въпрос във форума и да получат отговор от лекар
- ✓ Да намерят лекар по населено място и специалност
- ✓ Да прегледат профила на избрания лекар и да си запишат онлайн час за преглед (ако докторът е активиран електронния си календар)
- ✓ Бърз и лесен достъп до пациентското им досие, където са отразени всички извършени здравни услуги по НЗОК. За целта е необходимо първо да се получи уникален персонален номер от регионалната здравна каса по местоживееще.

Проф. Дора Танчева: Не лекувайте изгарянията сами

Първата реакция след изгаряне в домашни условия много зависи от размера на поражения участък, от локализацията и от източника на травмата, коментира пред CredoWeb проф. Дора Танчева - началник на Отделението по анестезиология и реанимация в Клиниката по изгаряния в "Пирогов".

При по-малки изгаряния помага охлаждането - чрез заливане със студена вода например. При по-голям обхват на пораженията обаче подобно действие не се препоръчва, защото може да доведе до охлаждане на цялото тяло. Раната трябва да се завие с чиста кърпа, да се отстранят изгорелите тъкани (ако е възможно) и незабавно да се потърси лекарска помощ.

Категорично не бива да се предприема никакво третиране на наранените повърхности, защото това може да предизвика допълнително замърсяване, инфекции и съответно - утежняване на пораженията и на общото състояние на пациента.

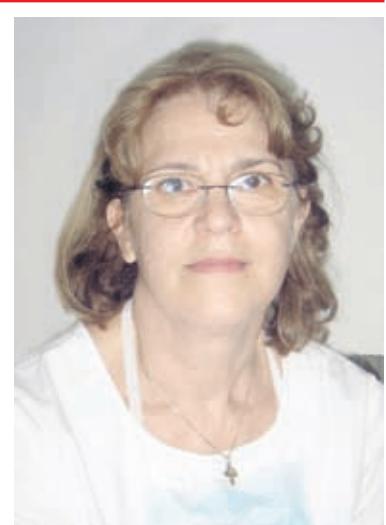
Ако пострадалият е възрас-

тен човек, той може да приеме аналгин или някакъв друг обезболяващ медикамент. При малките деца обаче това не е препоръчително - всяка една манипулация трябва да се осъществи под контрола на лекар.

Много важно е да се отбележи, че голяма част от изгарянията могат да бъдат предотвратени. В повечето случаи те са резултат от неглижиране на моментната ситуация.

Така например при децата до 3-годишна възраст най-честите поражения се дължат на горещи течности - в кухнята или при къпане на бебето. В интервала между 3- и 7-годишна възраст преобладават т. нар. пламъкови изгаряния - оставени без надзор, децата опитват да запалят кирит или запалка. Особено сериозни са електрическите изгаряния, които са най-чести при подрастващите.

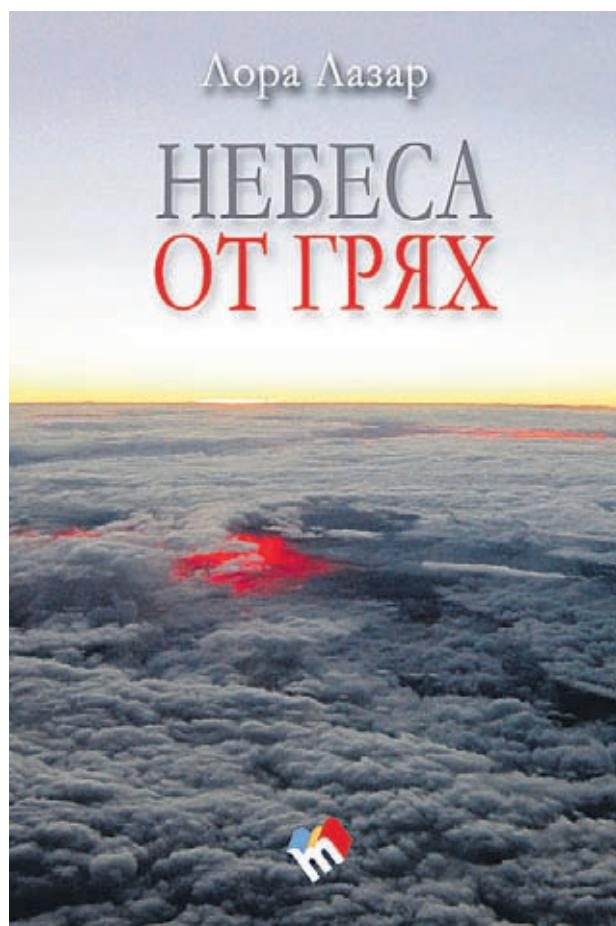
Електрическите изгаряния с много тежки последствия са характерни и за възрастните пациенти - най-често се свързват с опити за кражба на кабели. Може би ще прозвучи странно,

Проф. Дора Танчева

но риболовът също крие опасности. Инцидентите се случват, когато рибарат се разположат до водоеми в близост до електропроводи с високо напрежение. По принцип въдиците се изработват от материали, които са добър проводник. До изгаряне се стига, ако въдицата е мокра и заедно с кордата се оплете в проводник. Имаме много такива случаи, като последствията са изключително сериозни - с тежки изгаряния, с опасност за живота, с ампутация и дори с летален изход.

Газовите бутилки и електрическите бойлери също са сред причините за много сериозни травми.

Бромана си "Небеса от грях" българската писателка Лора Лазар разказва с пълни подробности мистериозната смърт на варненския духовник митрополит Кирил. В книгата ѝ един от главните герои е Варненско-Великотрънският митрополит, на-

речен Теофил, чието светско име е Богомил. Точно както се казваше и починалият Кирил Варненски. Героят на Лора Лазар Теофил се удавя в местността Драката (сменена е само първата буква). Поразителен факт е, че романът излиза през септември 2012 г., а е написан 5 го-

Когато литература предсказва живота

В следващата книга Лора Лазар описва подробно бъдещия атентат срещу много известен политик

Детска снимка на Лора Лазар

дини по-рано.

Коя е Лора Лазар? Това е псевдоним на писателка, която живее и работи в Търговище. Тя е сравнително ново име в българската литература и не желае да разкрива истинската си самоличност. Знае се, че е завършила Националната гимназия по пластични изкуства и дизайн "Акад. Дечко Узунов" в Казанлък, а после история и философия в СУ "Св. Климент Охридски" със специализация "Кул-

турология". Наричат я българската Агата Кристи, защото, освен че предпочита да работи в полето на криминално-приключенския жанр, първият ѝ роман "Чашата на проклятието" (2011) печели голямата награда в националния конкурс "По стъпките на Агата Кристи". Следващата ѝ книга "Грешният квартал" (2012) е публикувана от "Изток - Запад" в поредицата "Magica". Третият ѝ роман - "Небеса от грях",

излиза с марката на ИК "Труд", а най-новата творба на тайнствената писателка от март т.г. е вече по книжарниците. Тя отново е дело на "Изток - Запад" и се нарича "Убиец назаем".

Лора Лазар е автор и на писето "Мементо", "Графити", "Дом за Коледа", "Час на класа" и "Роза върху лед". През 2010 г. "Мементо" получава поощрение в първото издание на конкурса "Нови български писети" на Театър "София". Съ-

щата година в Русе "Графити" е отличена в петия Национален театрален фестивал и е поставена от театралната група при фондация "Литис". През 2012 г. "Роза върху лед" печели поощрителна награда в категория "Драма" на Националния литературен конкурс, организиран от Община Плевен. През миналата година писето ѝ "Час на класа" е поставена с голям успех от театрално студио "Питър Пан" в Силистра. В следващия си роман Лора Лазар описва много подробно зловещ атентат срещу много известен наш политик. Дано този път предсказанието ѝ да не се събуди.

Повече подробности за Лора Лазар можете да научите на личния ѝ сайт <http://www.loralazar.com>.

Уникална изложба - спомен за маestro Андрей Николов

През летните месеци (до 8 септември 2013 г.) в галерия "Васка Емануилова" столичани и гостите на града ще могат да видят уникална изложба, посветена на големия български скулптор Андрей Николов (1878-1959).

Първата си самостоятелна изложба маestro Николов подрежда през 1922 г., когато след дълго отсъствие се завръща в България. В един от отзивите по този повод четем: "Не е ли странно, че у нас се яви Андрей Николов? Какъв тайнствен и необясним случай създаде между нас този обаятелно нежен, изтънчен и дълбок скулптор с античния култ към формата на един елин и с тънката, безпокойна и нервна възприемчивост на модерната душа, залутана в тайните на живота? Всред нас! Всред един народ примитивен и сурор, откъснат от толкова векове от всяка култура, дребнаво практичесън, грубо материалистичен, почти жесток в своята алчност".

Настоящата експозиция "Спомен за Андрей Николов" е своеобразен опит да се очертаят параметрите на тази странност-уникалност в творчеството и делото на големия скулптор. В пространството на галерията са подредени не само фрагменти от скулптурното наследство на Андрей Николов, а и документи, които разкриват личността на художника и способността му да кара другите да го следват в неговите идеали и страсти. За първи път се показва важен писмен документ, излязъл

Андрей Николов пред родната си къща, ок. 1950 г.

Архив при Ателие-колекция "Светлин Русев"

изпод ръката на Васка Емануилова, в който тя споделя спомени за личните си срещи с Андрей Николов и научените уроци в неговото ателие.

Публиката ще има възможност да види и непубликувани досега снимки, увековечили мигове от житейския и творческия път на Андрей Николов.

Подредените в галерията скулптурни портрети на личности, чиито имена отдавна са потънали

в забрава, са съпътствани от биографични бележки, които съживяват спомена за Андрей Николов и най-близките до него хора - приятелите на художника.

Експозицията в галерия "Васка Емануилова" е подредена в партньорство с Ателие-колекция "Светлин Русев", Колекция "Кольо Бянов", както и с любезното съдействие на Държавна агенция "Архиви" и Национална библиотека "Св. св. Кирил и Методий".

Танцуващи звезди

Завърши третото издание на международния балетен конкурс за деца "Малки звезди", организиран от Фондация "Калина Богоева". Сцената на столичния музикален театър стана място за изява на 102 деца на възраст от 8 до 16 години. Освен България своите таланти в балетното изкуство показваха още Румъния, Гърция, Турция, Кипър, Украйна и САЩ. Участниците се състезаваха в четири възрастови групи, като всеки от тях изпълни по една класическа вариация и един модерен номер. Те бяха оценявани от международно жури.

В най-голямата възрастова група ("Млади таланти" от 14 до 16 години) първа награда спечели Ралица Илиева на 15 г., ученичка в Националното училище за танцово изкуство в София. Тя грабна журито с вариация от балета "Есмералда" и "Oblivion", хореография Галина Сребрева.

Пожелаваме ѝ успехът да я съпътства във всяка нейна бъдеща изява!

Снимка Виктор ВИКТОРОВ

Чавдар КИСЕЛИНЧЕВ,
международнен
наблюдател

Кризата с високата безработица в ЕС неминуемо води до политическа криза. Но освен че е висока, тя е и крайно неравномерно разпределена. Да погледнем към числата. Само в Германия, Австрия, Холандия и Люксембург тя е под 6%. В близката периферия на германския блок е следната: Дания - 7,4%, Великобритания - 7,7%, Франция и Полша - по 10,6%. В по-далечните региони обаче положението е много по-сериозно: Италия - 11,7%, Литва - 13,3%, Ирландия - 14,7%, Португалия - 17,6%. В някоя процъфтяващите Испания и Гърция безработицата е съответно 22,6% и 27%.

Германия, която става притегателен център за много европейци, изнася стоки и услуги, които съставляват 51% от нейния БВП, като повече от половината експорт отива в страните от ЕС.

Специалистите твърдят, че именно еврото е решаващ фактор, с помощта на който Германия налага на другите еврочленове своята търговска политика, в резултат на което повечето страни от зоната се озовават в крайно тежка ситуация. Интересно е, че държавите от ЕС, където заплатите са относително ниски и съответно би трябвало да имат конкурентно предимство, почти без изключение са с отрицателен търговски баланс. Поради това тези страни не съумяха да се справят с последствията от глобалната криза и зътнаха в дълбока рецесия. А това на свой ред рязко отслаби техните позиции в ЕС и на световната сцена.

Разбира се, това съвсем не ги оправдава за тяхната "разточителност", по-специално в социалната сфера. Но в основата на рецесията в страните от Южна Европа лежат много по-дълбоки причини.

В края сметка ЕС се изгради около мощната германска икономика с нейната експортна насоченост - Германия е третият най-голям износител в света. Ако се сравни нивото на

Разнага ли се ЕвроСъюзът

безработицата в германския блок с това на Южна Европа, просто е невъзможно да си представим, че всички тези страни са членки на една зона за свободна търговия, каквато е ЕС. Защото германската мощ изважда от равновесие цялата икономическа система на общността.

Германия и Франция са в основата на европейското обединение. Но за разлика от Германия във Франция безработицата е 10,6%, като тя е опасно концентрирана в два центъра - единият на Север, другият на Юг и Югоизток.

В страните от Източна Европа положението с безработицата е средно тежко. Казано накратко, Югът на Стария континент страда най-силно както от рецесията, така и от безработицата. В Европейския юг - Португалия, Испания и Гърция, безработицата е толкова висока, че може да се сравни с безработицата в САЩ по време на пика на Голямата депресия от 30-те години. За сведение да посочим още няколко показателни факта. В съседна Гърция например вече съществува дефицит на лекарствените препарати, защото няма достатъчно средства за техния внос. В Испания пък се предвиждат нови съкращения на работни места, което означава, че страната е достигнала критичната точка, когато впрочем важи и за Португалия.

След такава тежка криза икономическото възстановяване е много трудно дори да си го представим. Трябва обаче да си представим последствия. Растващата безработица засяга тежко вече и средната класа, кое означава сериозни политически сътресения.

Не е възможно режимът на строги икономии, въведен под натиска на Берлин, да продължи да съществува дори и за още кратко време. Да погледнем Италия, където безработицата е "само" 11,7%. На парламентарните избори изникна от нищото "Движение 5 звезди", което спечели първо място на изборите.

Но да погледнем на ЕС в по-широк план. Първо, отношенията между закъсалата Франция и почти незасегнатата от кризата Германия започват рязко да се влошават. А тези две най-големи европейски държави са в основата

на ЕС както исторически, така и политически. Германия продължава да налага политиката на контрол от Централната европейска банка на процеса на инфлация, което е в интерес на Берлин. Франция обаче

застъпва мнението, че ЕЦБ трябва да стимулира със значителни средства икономиките на ЕС. Между Берлин и Париж се зароди напрежение, което в крайна сметка може да доведе дори до разпадането на общността. Защото възниква спорът кой на практика контролира ЕЦБ.

В края сметка свиването на германския износ в другите страни от ЕС, особено страните от Южна Европа, ще повиши безработицата и в

самата Германия. Това донякъде ще отслаби значителните антинемски настроения в Южна Европа, но няма да реши проблемите на ЕС.

Трябва да подчертая нарастващото желание на широките социални слоеве за промяна на съществуващата политическо-икономическа система. В това отношение напред е гръцката партия "Златна зора", каталонското движение за независимост от Испания, шотландското за откъсване от Великобритания. С други думи, ЕС е изправен пред историческо изпитание. Дали ще сумеят политиците в Брюксел и в отделните страни членки да намерят изход - от това зависи съдбата на Обединена Европа.

НОВО

Paracetamol Ecopharm

Парацетамол

Добрият избор на парацетамол!

A50/07.03.2013

- При повишен температура
- При простуда и грип
- При болка от различен произход

Paracetamol Ecopharm 500 mg tablets Paracetamol 20 tablets Without prescription

Лекарствен продукт без лекарско предписание за възрастни и деца над 6 години. Съържи парациетамол. Преди употреба прочетете листовката.

ECOPHARM

Подгонени от летните горещини, мечтаем за горски поля, спокойствие и щедра природа. Язовир „Батак“ гарантира всичко това плюс възможността да удавим стреса в хладните му води. Изопнал се в Западните Родопи, с колоритен остров по средата, той може да ви почерпи и с прясна риба. Към неподвластните на времето екстри язовирът е прибавил и примамки за съвременния отпускар като водни ски и джет.

Кристина ПЕШИНА

Kомплексът Цигов чарк е най-известният и разработен в региона. Вили и хотелчета са заложили въдици с надеждата сезонът да не ги разочарова. Ако нямате собствен автомобил обаче, стигането до там е трудно преодолимо препятствие. Оказва се, че никой от околните по-големи градове не предлага транспорт. От Пазарджик един-единствен автобус минава през Батак на път за Доспат, но останалите 7 км до Цигов чарк са поверени изцяло на вашата изобретателност. Очевидно комплексът не е предназначен за хора без собствено МПС, въпреки че тук не гъмжи от баровци. Ситуацията е леко абсурдна, но пък типично нашенска.

Както казахме, вили и хотели бол. Ако обаче че-

тирате стени са ви дошли в повече, елокемпингът на самия бряг е точното място за вас. Проектиран е така, че да предостави всички необходими удобства на своите посетители, без това да е за сметка на природата и микроклиматата. Оборудван е със самостоятелна пречиствателна станция. Тук всеки може да разълзе палатка или застопори каравана. До всяко място е прокаран ток, който не изчерпва предлаганите постижения на цивилизацията. Малко нелепо звуци, но ще имате на разположение и безплатен безжичен интернет. А сателитна чиния ще ви държи в непрекъсната връзка със слушващото се на площада например.

Безспорно най-големия проблем на повечето кемпинги у нас са баните и тоалетните. Е, тук няма да останете неприятно изненадани. Топла вода

„Батак“ - язовир

има постоянно, а хигиена е на ниво.

От 2013 г. кемпингът предлага каравани под наем. Четиристини, оборудвани с хладилник, барбекю и външна маса.

Цената варира в зависимост от периода, времето и самата каравана. През по-слабия период може да я наемете срещу 25-30 лева, а в активния - за 40 лева на в-

чер. В цената са включени ток, вода, паркинг за автомобила, безжичен интернет и други. "Идеята да предлагам каравани под наем бе породена от интереса и запитването

на клиенти със собствени каравани, чито приятели имат желание да посетят кемпинга, но не исчат да спят на палатки", разказва собственикът Христо. Идеята се оказва

Криси ЙОРДАНОВА

Знаете ли, че едни от любимите летни обувки на мнозина - еспадрилите, съществуват от хилядолетия? Доказателството се намира в Националния археологически музей на Испания. Там са изложени чифт сандали, намерени при човешки останки в Пещерата на прилепите, Гранада. Предполага се, че са на около 4000 години. Разбира се, видът им е доста по-примитивен от този, който днес познаваме, но определено са техни древни предшественици.

Името на платнените обувки идва от esparto - вид здрава, жилава средиземноморска тръстика, използвана за производството на въже. През VIII век занаятът по изработка на еспадрили набира широка популярност. Множество надомни работници са ангажирани в направата на подметките на популярните обувки. Молеон - градче във Френските Пиренеи, известно и до днес със своите ателиета за еспадрили, още през XIX век се прославя с множество си качествени занаятчии. През 1880 г. леките обувки са били купувани главно от мънорите. Периодът е известен като епохата на "лястовиците" поради големата миграция на сезонни работници от арагонските долини във фабриките за еспадрили от есента до пролетта. Традиционно те били в светъл цвят (екрю) или

Еспадрилите са и модерни, и гречни

черни. Първите се носели в неделите и празничните дни, а вторите - през седмицата. Всеки регион се отличава със своя специфична форма и дизайн. Танцовите на Sardanes (традиционн танц) носят най-известният модел - бели еспадрили с панделки за увиване около глазените.

Еволюцията на модата от 1950 г. принуждава производителите да се насочат към създаването на нови, по-изтънчени модели. През 1960 г. най-уважаваното тогава име в модната индустрия, Ив Сен Лоран, прави специална

поръчка за празниците на Париж. Именно той въвежда еспадрилите с пета, което не е правено дотогава. Така модният гуро лансира миньорските някога обувки не само на модния подиум, но и в гардероба на почти всяка жена.

Днес продължават да са на особена почит във Франция и Испания особено през лятото. Макар в началото да са били носени предимно от мъже, в наши дни са предпочитани и от двата пола. Еспадрилите не само че не остават в миналото, а напротив - тяхното разнообразие постоянно расте. Дори и да изчезнат за момент, то

е, за да се завърнат триумфално през следващото лято с по-иновативна и модерна визия. Има ги в най-различни варианти - равни, на платформа, на ток, с отворени пръсти и пр. Материята отгоре също може да варира и да е освен лен още сатен, кожа или някаква друга тъкан. Капси, панделки, пайети също са в полезрението на дизайнерите. Огромният успех, който имат не само във Франция и Испания, а и навсякъде по света, се дължи на факта, че са изцяло естествени. Изключително удобни, те следват контура на стъпалото. Не запарват крака, а позволяват на кожата да дишат. Могат да се съчетаят както с рокля и пола, така и с панталон или дънки. Еспадрилите по принцип не са скъпи обувки, но ако държите да са маркови (почти всяка голяма модна къща предлага свои модели), то, разбира се, ще се поизръсите доста.

Макар традицията по направата им да се е развивала, тя не претърпява особени метаморфози през годините. Все още има места, където можете да намерите автентични ръчно изработени еспадрили.

Районът Молеон-Лишар във Френските Пиренеи се рекламира като "столица на еспадрилите". Испания също може да се похвали със своето местно производство. Например в Барселона се намира работилницата La manual Alpargatera (alpagatera е думата на испанците за еспадрила). Освен магазин мястото е и музей. Съществува още от 40-те години на миналия век. Радва се на особена популярност както сред испанците, така и сред туристи. Предлаганите там модели са многообразни и биха задоволили всеки вкус и предпочтение.

За еспадрили не е необходимо да ходите чак до Испания или Франция. В почти всеки магазин за обувки по търговските улици се предлагат. Вероятността да са от Бангладеш е твърде голяма, тъй като 90 процента от продаваните в цял свят са от там. Независимо какви ще си вземете, имайте предвид няколко неща. Номерата при еспадрилите невинаги отговарят, затова задължително трябва да се мерят. За да ви служат по-дълго, носете ги само в сухо време. При намокряне подметката се деформира под тежестта на тялото. Ако това се случи, трябва незабавно да ги изперете със сапун и много вода. Добре е прането да е ръчно, но може и в пералнята на кратък режим със студена вода. Трябва да се изсушат бързо, тъй като има опасност да мухлякат.

Бът с острова

печеливша и сега трудно можеш да наемеш карavana в разгара на сезона.

Много чужденци посещават къмпинга. Често обаче като временна спирка по пътя към Гърция и Турция. Главната причина за това е непознаването на страната ни като туристическа дестинация. "Липсата на достатъчно реклами е сериозен недостатък", казва Христо. Но не само тя е важна. Сериозна пречка за успешното развитие на туризма ни е състоянието на пътищата. По разбитите ни шосета надали би се осмелил втори път някой да мине с кемпер за хиляди евро. В тази насока поне се работи, в това се уверихме както от събеседника ни, така и лично. Една част от пътищата вече са оправени, а по други в момента тече ремонтна дейност. Останалото го имаме. Зашеметяващи панорамни гледки. Всъщност няма човек, който да е останал равнодушен. Веднъж попаднал на мястото, се пристрас-

тва и неминуемо пак се връща.

При нас, когато става дума за къмпингуване, нещата са малко по-различни. Днес не е толкова популярно, колкото е било преди години. Обикновено основният аргумент на противниците на палатковите лагери е санитарният възел. Мръсотия, недобре поддържани бани и тоалетни, липса на топла вода. А хората на XXI век търсят комфорт, камо ли да се съгласят да поставят на карта личната си хигиена. Хубавото е, че все повече къмпинги започват да влизат в крак с времето. Това е и пътят, който води към повече клиенти. Друг няма. И собственикът на еколошки къмпинга отдавна го е разбра.

Наред с основните хигиенични изисквания за пълноценна почивка не са подминати и атракциите. Карате на каяк или водно колело в язовира, организирани велотурове и планински походи, езда, уроци по дърворезба и рисуване от професионални занаятчи, ае-

робика и йога на открито и какво ли още не. Предвижда се за в бъдеще и игрище, пригодено за практикуването на различни спортове.

Центрът на Цигов чарк е на километър и половина от къмпинга. Може да се разходите пеша до там или да наемете велосипед. И в двата случая пътят не се усеща.

Както на всеки къмпинг, и тук си има правила, които е необходимо да се спазват. Можете да почивате в компанията на домашния си любимец, трябва обаче да го контролирате и почистявате след него. Най-важното е да не пречите на другите. Тупурдията не се приветства, тъй като обикновено хората отиват, за да почиват, и често са с деца. Ако искате да купонявате, подминете еколошкия къмпинг. Ако пък търсите активна почивка, дошли сте на правилното място. Там, където изгревите и залезите ще останат като татуировки в душата ви.

Комарите обичат бира при пълнолуние

Ако имате усещането, че привличате като магнит комарите от километри, а в същото време в компанията ви има хора, към които досадните насекоми не проявяват интерес - имате право. "Телесната химия и метаболизъмът са така уникални за всеки индивид, както пръстовите отпечатъци - посочва д-р Фил Кълер от университета във Флорида. - Освен това има данни, че степента на привлекателност за комарите може да се променя с времето." Изследователите правят някои любопитни заключения за вкусовите предпочитания на миниатюрните вампири.

✓ Според японско проучване те атакуват два пъти по-често хора с кръвна група 0, отколкото с кръвна група A.

✓ Американски изследователи твърдят, че ако изпиете бутилка бира, рисъкът комарите да предпочетат именно вас нараства значително.

✓ При пълнолуние комарите стават 500

пъти по-активни - по информация отново на американска научна асоциация, която специално се занимава с изучаването на тези насекоми, преносители на опасни болести.

✓ Бременните жени са също любим обект на комарите - изследване, проведено в Африка, посочва сред факторите за това повишението количества издишван въглероден диоксид и повишаването на температурата в областта на

корема с около един градус.

✓ Усилената физическа активност и съответно повишеното потоотделение също не остават незабелязани от комарите.

✓ Тези насекоми имат и друго сходство с вампирите - предпочитат "обектите" в тъмно облекло, червеният цвят също ги привлича. Най-защитени ще бъдете в жълти или зелени дрехи. Разбира се, и с дълги панталони и ръкави. (ЖД)

И косата иска лятна отпуска

Тина БОГОМИЛОВА

Жаркото слънце, морската сол и хлорът в басейните изтощават и найльскавата коса. Тя се нуждае от специални грижи през лятото, за да не се превърне в слама.

Ултравиолетовите лъчи достигат дори сърцевината на косъма, разрушават кератина и краищата ѝ фват.

Шапката или кърпата са не просто моден аксесоар за плажа, но и защита от коварните лъчи. Фешън е голямата шапка с широка периферия, която върви с всякакви дрехи и за всякакви случаи, а и предпазва не само косата, но и лицето.

Слънцето не може да се изключи, но сешоарът, машата и пресата не бива да се включват. Косата не се боядисва преди лятната отпуска, защото цветът става неузнаваем след солената или хлорирана вода. Необходимо е да се избяга не само боята, но и лакът и пяната, тъй като допълнително изсушават косата.

Гриевата трябва добре да се отмива след плажа от хлор, сол и пясък. В жегите е задължителна слънцезащитна и водоустойчива козметика, която обраzuва защитен филм. Летните шампоани не бива да са силни, а натурални и без алкохол. Не изсушават косата и шампоаните без сулфати, на чиито етикети пише sulfate-free shampoo. Добрите марки предлагат специални шампоани за след слънце, които хидратират, не дразнят скалпа и придават блесък.

Летните шампоани трябва да съдържат UV филтри, копринени протеини, масла, аloe vera, кокосово масло, витамините E и F, бета-каротин, протеини.

Козметичните салони предлагат и специални процедури за предпазване от вредното влияние на ултравиолетовите лъчи. Косата се овлажнява с различни маски, в които има кератин, масла от пшеничен зародиш и жожоба.

Центрите за красота предлагат и така нареченото биоламириране на коса - процедура, при която се нанася специален тънък целулозен слой. Това е метод за заздравяване и възстановяване структурата на косата с помощта на органични продукти като различни етерични масла, протеинови комплекси, естествена целулоза и други. Базиран е на технологията на

ионно капсулиране на косъма. Ламирирането гарантира максимална защита на косата и същевременно ѝ придава обем и блесък. Цветът се задържа по-дълго, тъй като първо се отмива ламинатът, после боята.

Ако слънцето много пресуши косата, на помощ идват маските с бадемово масло или зехтин. Друг изпитан трик в жегите е киселото мляко. Ако косата е суха и лесно се чупи, помага маска с яйце. Разбива се в малко топла вода и се слага за минути върху влажната коса. При мазна коса се прибавя и отвара от коприна.

Светлата коса става блъскава и сълнчева с отвара от лайка. Освен това билката има антисептични свойства и се бори със себореята. Олио от жожоба, втрито в краищата на косата, помага за тяхното омекване. Може да се ползва като терапия преди измиване или като предпазител на сухи краища за през деня.

Дългата коса обикновено е мазна в корените и суха в краищата. Затова при измиването шампоанът се слага само в корените, масажира се леко, след което пяната се разпределя по дължината, косата леко се намачква и се изплаква. Балсам се слага само в краищата.

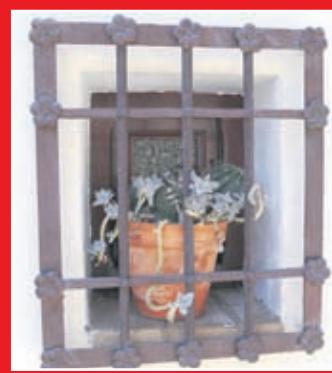
Много къса прическа е идеална в жегите. Има нужда само от гел, който се втрива във влажната коса. При средна дължина са хубави къдиците. Само трябва да се навият кичурите влажна коса за десетина минути.

През лятото и косата иска отпуска от сешоари, преси, маши и нагряващи ролки. По-добре да съхне сама и без сложни прически.

Модата това лято диктува косата да е къса. Ако е дълга, то конската опашка е вързана към тила, ниско е и кокът. Небрежарската прическа е актуална май всяко лято, тъй като не изисква време и усилия. Леко разхлабената плитка също е за предпочтение. Стилът бохо е много фешън през този сезон - закачливи кичури, небрежни вълни, ленти от дантела или кожа.

Краищата през лятото са най-узявими. Мократа коса не бива да се излага на слънце и да се разресва с четка. Иначе през горещия сезон е добре гриевата да се разресва по-често, тъй като това масажира скалпа и стимулира кръвообращението.

Но ако косата е много изтощена, единственото лечение е ножицата.

Кордоба - фиеста без край

Градът на река Гуадалкивир, един от най-великолепните в Испания и цяла Европа, е пълен със съкровища и има 22- вековна история. Затова едно посещение е добре да се дефинира по интереси - римското минало или история на халифата, винени дегустации и тапас или корида (през уикенда има турове на име-то на Манолете, един от боготворените испански тореадори). Кордоба е основана именно от римляните преди новата ера, била е столица на Ал Андалус и същевременно един от най-големите градове на Стария свят. Тук векове съжителстват трите религии (християнство, ислям и юдаизъм), сложили отпечатък върху цялата история на Пиренеите.

Kогато бяхме тук, никой не се сърдеше на местната община заради затворените улици и дървените платформи, по които трябваше да се върви под палещото слънце: кметът даде всичко от себе си, за да стане градът Европейска столица на културата за 2016 г. Е, спечели друг испански град - Сан Себастиан, но тук си имат от всичко по много и стават жертва на вътрешната конкуренция.

Сетивата ликуват

Един от най-великолепните градове на Стария свят през май приветства пролетта и възраждащия се живот с Фестивал на цветните вътрешни дворове. Шествия, серенади, изложби и улични спектакли превръщат мястото, възлято от поета Федерико Гарсия Лорка като "далечно и самотно", в най-веселото, пъстро и прена-

селено в Европа поне за две седмици.

Тогава всеки дом в стариия център на Кордоба отваря врати, за да могат стопаните - следвайки една традиция от 1918 г. - да се похвалят пред гости от цял свят с красотата на своето патио (от испански - вътрешен двор). Инициативата, подета и финансирана от общината, има състезателен характер и пред входовете на доста къщи виждаме табелите на "отличниците" от предишни години. Колкото и малко

да е пространството, по вътрешните стени на къщата всеки е извадил и окачи десетки саксии, само за поливането на които сигурно отиват часовни и са нужни специални "височинни" инсталации.

В началото на празненствата е Парадът на цветята и разпятията. Последните, окичени с пищни китки, въмъхват религиозен контекст в характера на събитието. Свързват се с търсениято на Светия кръст от света Елена: след видение

малка такса, с която домакините се възнаграждават за усилията си. Бълсканицата от напористи фенки на градинарството в зряла възраст е невъобразима: всички искат да посетят колкото се може повече патиа, а мъжете им клепат отгчено по тях. Суматохата допълват и групи японци, които с браунови движения влизат и излизат от мастигия човекопоток из тесните улици. По време на фестиваля младежи от училището по туризъм създаваха още колорит - ултраваха посетителите в типични андалуски носии, предлагаха студена и ароматна сангрия, раздаваха листовки за концерти.

Радост за окото и душата, а всъщност блестящи екземпляри на ландшафтното майсторство в Кордоба са и градините на манастирите „Санта Исабел де лос Анхелес“, „Санта Мария“ и на капуцините. Наричат ги патио-паметници заради цялостната им завършеност, но ако учените като нас деня, в който журито ги оценява, не се надявайте да ги видите.

Душата на Кордоба

Най-емблематичната забележителност тук, която не бива да пропускате независимо от конкретните си цели, е Мескита, която наричат Душата на Кордоба.

Катедралната църква е огромна, скрита зад дувари като крепостни стени. Започната е още през VIII век и след още осем столетия се превръща в един уникълен образец на религиозното строителство и испанското из-

Андалуското патио

е открыто пространство сред къщата: вътрешен закътан двор на сянка, който осигурява циркулация на въздуха към стаите. Използва се като уютно място за почивка, забавление и медитация в горещия и сух климат. Ромонът на задължителния фонтан не само успокоява, но и охлажда. Тук обикновено има също мебели, хамаци и много зеленина, които даряват обитателите с усещане за единство с живата природа.

Традицията на патиото идва от дворците на Персия, където вътрешните градини с пищни декорации, растителност и водни пространства са истински райски кътчета - символи на пълната хармония, изразяващи естетиката на древните архитекти. Като елемент от къщите и дворците патиото идва на Иберийския полуостров с римляните. Вътрешните дворове на Кордоба по-късно се развиват и доукрасяват от маврите. Сега посетителят може да се наслади на изящни порти и фенери от ковано желязо, красиви керамични предмети на бита сред символичните за града аромати - на току-що разцъфнали жасмин и портокалов цвет. Дневното патио е място за молитва: тук често се намира иконата, покровителка на дома, изпълнена от мозайка или почетена в дървен иконостас.

Культърата. Сградата е неповторима, тъй като в готическата и ренесансовата католическа архитектура е инкорпорирана и запазена част от великолепна джамия със стотици колони и арки. Това е единствената подобна сграда, оцеляла в историческите и ре-

лигиозните битки в Андалусия. Тук можете да направите и нощно посещение, което започва с проекция в патиото с портокаловите дръвчета.

Можете и просто да се разходите по бреговете на реката, да разгледате двора на Виана, известен като Музея на 14-те вътрешни дворове, да се пошлюете по прекрасните площи и да заседнете на чашка сладко вино москател и тапас в някой бар. Ще се ориентирате къде е автентично и вкусно, когато видите там да хапват местните жители. Пред масовите туристически заведения има викачи и менюта на десетина езика с пיצה и паста. Може да отидете и на хамам, където да се потопите в ориенталската атмосфера с чаша ароматен чай. Вечер задължително посетете фламенко спектакъл, emanация на страстната андалуска душа. И с повече, и с по-малко сетивата ви непременно ще тържествуват от неповторимата магнетичност на Кордоба.

Нов проект ще направи Ботевград привлекателен за туристите

На 11.07.2013 г. в Ботевград се проведе пресконференция по проект "Ботевград - привлекателна дестинация за атрактивен културно-исторически, еко- и спортно-развлекателен туризъм". Проектът с бенефициент Община Ботевград е с 24-месечен период на изпълнение, като стойността му е 3 394 992,25 лева.

Дейностите се финансират чрез Оперативна програма "Регионално развитие" 2007-2013 г. и включват:

- Експониране, консервация, реставрация и адаптиране на културно-исторически паметници в община Ботевград;

- Въвеждане на нови техники за интерпретация и анимация на културното наследство;

- Изграждане на подходяща техническа инфраструктура на територията на културно-историческите обекти в ре-

гиона на общината;

- Професионално обучение на обслужващия персонал на туризма.

Очакваните резултати от изпълнение на проекта са:

- Създаване на конкурентоспособен туристически продукт;

- Подобряване, обновяване и разширяване на обекти на природното и културното наследство;

- Подкрепа за туристически локализации, притежаващи значителен туристически потенциал.

Участниците в пресконференцията проявиха активност, като основните въпроси бяха свързани с осигуряване на устойчивост на дейността и след приключване на финансиранието. Всички се обединиха около мнението, че подобни инициативи са полезни за развитието на регионите и за привличане на нови туристи.

Текст и снимки
Бойка ВЕЛИНОВА

Дълго се опитвахме да оцелеем като аморална общност

Харалан Александров е социален антрополог, един от анализаторите, чието мнение е особено търсено в турбулентни обществени ситуации. Социалната антропология възниква паралелно с необходимостта големите колониални империи от XIX в. да изучат живота на традиционните общества, за да ги управляват по-успешно. В съвременния си вид тази наука е в помощ на малките, изчезващи култури да се съхранят, да имат шанс под смазващия напор на модернизацията. Основният ѝ метод е "включеното" наблюдение - изследователят живее продължително в дадена общност, участва в колкото може повече сфери от живота ѝ, изучава социалните, родствените отношения, йерархичните системи, митологиите и обясненията ѝ за света. Какво може социалната антропология да допринесе, за да разберем българския живот, да си отговорим на вечния въпрос "Зашо сме такива?" - така започва разговорът с Харалан Александров.

Kато общество сме на границата на модернства и традицията. Имаме много характеристики на предмодерна общност (силни родови, в някакъв смисъл кланови отношения, които пронизват всички организации и институции), а същевременно претендирате да сме дори постмодерно общество, доколкото сме част от глобализацията се информационен свят. Антропологията се оказва доста полезна, за да разберем този феномен на хибридност между традиционно и модерно общество, включително да разберем как функционира властта. Антропологията се опитва да види живота такъв, какъвто е, да обясни, доколкото е възможно, наблюдаваните явления и феномени и да предложи това знание обратно на хората. Това е част от нейната етика. Всеки път, когато научаваш нещо, си давам труда да го съобщя на тези, за които съм го научил. Те неинаги го възприемат съвесторг.

- Какво научено на последък искате да съобщите?

- Всеки ден научавам, че най-накрая сме в състояние да си отвоюваме едно пространство - много креативно и рефлексивно, - каквото е пространството на протеста. Той се оформи като паралелна култура, нещо като алтернативно общество. И това е добра новина на фона на, общо взето, лошите но-

вини от икономиката, от политиката, демографията. Смятам, че започваме бързо, в движение да се учим как да овеществим един различен социален свят.

- Като изследовател очаквахте ли, че е възможно такова развитие?

- Да, даже много дълго очаквах. Беше съвршено ясно, че нямаме шанс да оцелеем като общност, ако не развием способността да заемем публично активна морална позиция. Много дълго се опитвахме да оцелеем като аморална общност, някак си да си спестим моралното възмущение и свързаното с него усещане за гняв, за безпомощност, за прецаканост. Да оцеляваме поединично или в малки групи, практикувайки модели от предишни времена. Хората най-сетне си позволиха да се възмутят по етични причини. В момента има едно оглупяване на политическия и административния елит, който звуци неадекватно или откровено безумно. Изведнък се оказва, че богатият на-

ници да се представят като обществен дневен ред.

- Не е ли шокиращо,

че в страна, в която традиционно "науката е слънце", се прави опит да бъдат унизили или компрометирани тъкмо образованите?

- Култът към образоваността е един от хубавите спомени, много се надявам да стане пак настояще. Но през последните поне петнайсетина години се стигна до тежко опростачване и разрушаване на фундаменталните основания на образованото поведение. Жълтите медиа наложиха един цялостен възглед за света, който е отчайващ, скудоумен и обиден (не вярвам, че този регрес е плод на целенасочено усилие). Ефектът е, че се появи немалка група хора, които обитават този безутешен и отчаян свят на чалгата, на пошлостта и на нищетата - интелектуална, морална и материална. А простиат, необразованият човек е беден по дефиниция. Оказа се обаче, че сравнително по-малката група от

бор от стари номера и тарикатълци просто не работи, нещо се е променило в ситуацията. Прилагат един от старите трикове - различните категории хора да бъдат разделени, за да могат тези, които са в ролята на социална власт, да пробутват своя дневен ред като обществен. Частният, корпоративен или кланов интерес, или просто амбициите на отделни политици и власт-

образовани, активни и креативни хора има многочленно по-голямо въздействие. Това е големият провал на опита чрез опростачване да контролиращ обществените настроения. Винаги активните, образованите и богатите малцинства налагат своята гледна точка. Това не е новина, но ние както винаги се изненадваме от добре известни неща. Необразованите и прости хора нямат никакъв шанс - освен да се образоват.

- Има ли вече осъзнаване, че сме изправени не пред куп от отделни проблеми и кризи, а пред система грешка?

- Има много сила интуиция за системна грешка. Ако при по-образованите и по-развитите умове тя се явява като търсене на дефектите в политическата система, при по-необразованите се явява като убеденост, че конспирация ни тласка от развала към провала. Така че на базисно ниво има консенсус - никой не се чувства добре в България, никой не харесва другите, постоянно се търсят изкупителни жертви. Но културата на примитивно, плоско описание на света в черно-бели категории буквально агонизира и големият въпрос е дали ще се родят нови обяснителни модели, а от тях и нови идеологически и политически проекти.

- Казват - единствената поука от историята е, че никой не се учи от нея. Не сме ли един функциониращ модел на тази максима?

- Като група, не като индивиди, проявяваме забележителна упоритост в нежеланието да си извлечем уроците и да извършим необходимите промени. Много упорстваме в грешките и в глупостта - до степен да плащаме търде висока цена за това. Не е възможно да живеем благополучно в XXI век, ако една трета от хората се лекуват при врачи и баячки. В същото време за чест на българската нация изследвания показват, че едно от последните неща, от които все по-обедняващите хора у нас се отказват, е образоването. Така че не сме загубили докрай шансовете си. И друго - може да сме доста диви, завистливи и доста прок-

лети, ако си позволим изобщо такива обобщения, но сме чужди на бруталната жестокост и разрушителност. Жестокостта по-скоро се проявява чрез безразличие към цели групи хора. Запазихме етническият мир, не се избихме по етнически признак. Оказва се, че когато хората от ромската общност направят усилия да се социализират, българите ги приемат. И винаги е било така, ние не гледаме на тях като на фундаментално различен човешки вид както някои тежко расистки общества.

- ... докато Европа последователно премълчава как ги е прогонила...

- ... с огън и меч ги е прогонила, били са обект на преследване от инквизиция, били са тероризирани.

- Защо самобичуването по формулата "българска работа" е неизтребимо?

- Трябва да спрем да мислим за себе си като за жертви на ужасни исторически обстоятелства, на зли световни конспирации и на някаква вродена неспособност да живеем цивилизирано. Нито сме кой знае колко по-лоши, нито сме кой знае колко по-хубави и различни от останалите народи. Ние

Трябва да спрем да мислим за себе си като за жертви на ужасни исторически обстоятелства, на зли световни конспирации и на някаква вродена неспособност да живеем цивилизирано

сме си, общо взето, средиземноморски тип култура - леко мързеливи, леко корумпирани, дружелюбни, склонни към сиеста и към скатаване от работа, но в никакъв случай особено зли, кръвожадни и неспособни за развитие. В момента доста бързо се освобождаваме от мита, че сме

С Харалан Александров разговаря Галина Спасова

безпомощни и че вечно някой друг ще ни налага дневен ред. Трябва да се научим сравнително бързо (и мисля, че това вече започна) да различаваме добро от лошо, поченост от фалшивки, да се научим да бъдем заедно и да си помагаме. Да мислим за себе си като за хора, които не могат да постигат сами целите си и които винаги се провалят, е много вредно. Може да се окаже, че "българската работа" има и някои съвсем нелоши характеристики, за които има място в големия и сложен глобален свят. Въщност несвършената работа на българските институции, на българските елити е тази, която ни проваля.

- Коментирайте тазата, в която върхушката се е вкопчила - че протестиращите не знаят какво искат.

- Това, което съвсем определено искат, е да живеят по различен начин. Те нямат ясен, докрай изчистен списък от предложения, но това не е и нужно. Проблемът не е, че протестиращите не знаят какво искат, искатският проблем е, че управляващите не знаят какво искат или не го казват. И се създава впечатление, че искат нещо много различно от това, което казват, че искат.

Че съществуват скрити договорки, поети ангажименти към групи по специални интереси, които далеч не са публични. Иначе съвсем ясно е, че протестиращите искат поченост и морално управление, което обаче управляващите не могат да разберат. Това е прекалено сложно и абстрактно за тях, искрено не могат да разберат, което е проява на тъпota. Те са ужасно озадачени, че срещу тях не са тези хора, които са свикнали да бъдат - бедни, отчаяни, зависими, на които да кажат - ще ви вдигнем майчинските, пенсиите. Има хора, които искат нещо друго и то е умопостигимо за политическата класа. Дълбоката безпомощност, която в момента демонстрират политиците - не само управляващите, а всички - това кухо говорене, което е втърснало на всички, е просто проявление на невъзможността да мислят.

Сезонът на ваканциите тече с пълна сила, а експертите по лични финанси се опитват да ни предпазят от взимането на глупави решения. Първото място сред тях заема тегленето на "бърз" или какъвто и да е друг кредит с високи лихви и кратък срок на погасяване заради една седмица купон на плажа. Когато не сме си спестили за почивката, по-добре е да се откажем и поучим отсега за следващата.

Естествено, че сме на страната на младежите, които искат да получат всичко от живота тук и веднага, но спестяването съвсем не е привилегия на възрастните. Златното правило на финансите е, че независимо колко е малък доходът ни, трябва да отделяме редовно една десета от него за ваканция или непредвидени разходи. Сезонната работа за

Умно финансово лято

месец-два също е добър вариант. Но ето кои са най-честите извинения, поради които пристъпваме към спонтанни и неразумни финансови действия.

● "Че кой спестява в тази криза?"

Трудно е да мислим за заделяне на финансови средства в условия на безработица, несигурност, покачване на цените. Но всяка промяна в паричния ви статус трябва да ви кара да преразглеждате бюджета си и да търсите разумни и адекватни решения. Да чакаш подобри времена, за да спестяваш, значи да не ги дочакаш.

● "Никога не съм могъл да спестявам."

Ако разсъждавате така, вие сами саботирате намеренията си да заделяте по нещо. За начало променете мисленето си и осъзнайте, че това е най-безболезненият и евтин начин да отидете на мечтаната почивка.

● "Доходите ми са твърде ниски и недоволни, за да пестя."

Да, трудно е да събирайте пари, когато изкарвате малко. Но много по-важно е да живеете по-качествено и да се храните по-пълноценно, отколкото да отидете за седмица на морето с пари назаем. Колко хора и фирми попитахте в последните месеци за свободни, по-добре платени работни места? Помислихте ли да орежете "малките", дребни наглед, но натрупващи

се разходи всеки ден, които в края на тримесечието съвсем не са пренебрежими? Отказването от питиетата с приятели, лотарийните билети и храненето навън ще ви изненада колко можете да спестите. Опитайте, получава се.

● "Имам кредити, а ти ме караш да пестя."

Не пропускайте в никакъв случай погасител-

ните си месечни вноски, ако не сте в пълна невъзможност, а тогава не мислете за море, а за преговори с банката. Редовното покритие на дълговете е вид спестяване, защото главницата намалява, с което - и лихвите. Колкото по-малък заем имате, толкова повече шансове за спестяване ви се откриват. Номерът е да не затвърдите в нови вземания.

● "Нямам никаква представа от движението на парите."

Тогава си направете най-простата сметка: на месечните приходи и задължителните разходи. Тогава ще знаете реално какво можете да спестите. Често хората си мислят, че да управляваш разумно парите си е някакво висше майсторство и крие световни тайни, но не е така. Бъдете практични, pragmatici и честни към портмонето си.

● "Нямам никаква мотивация да спестявам."

Тази позиция е разбираема, тъй като много малко хора се преборват със себе си по отношение на импулсивните покупки и лошите финансови навици. Повечето се пускат по течението на "комфортното" консуматорство и дори не се замислят, че могат да се консултират с финансов специалист, за да получат съвети и да подобрят положението си. Плюс това на мода е минимализъм и тенденцията е да се освобождаваме, а не да трупаме ненужни вещи.

● "Цените скачат и не мога да пестя."

Разходите за живот наистина растат и изящдат дори спестеното, но това не е повод да се предадем. Напротив, кризата и високите цени ни карат още повече да свием ненужните разходи и да имаме резерв в случай на съкращение или болест. Той трябва да покрива поне двумесечните ни разходи и след това да мислим дали да ходим на море или не. Има и много евтини, почти безплатни забавления и край града, за да си починем пълноценно.

● "Приятелката ми харчи много."

По-лесно се пести, когато и двамата партньори са на един акъл. Вярно е също, че ако оставим без надзор този с широките пръсти, той ще ни повлече беззглътно към дъното. Бъдете бдителни, контролирайте приходите и разходите и не позволявайте това да се случи точно на вас. Ако другият не желае да пести, разделете се финансово. Нека си троши гравата самостоятелно, пък вие ще прецените дали да го спасявате със спестяванията си.

Грешки, които можем да избегнем при покупката на автомобил

1. Обмислете добре всички условия около плащането на месечните вноски. Повечето клиенти действат емоционално и не си правят добри разчети и търговците на коли знаят това. Затова разговорът се върти основно върху еднократното плащане, а така най-лесно ще обещаете да харчите повече. Не пропускайте, че автодилърът разполага с много финансови инструменти, за да се приспособи към бюджета ви. При преговорите настоявайте за по-ниски лихви, искайте по-дълъг период на изплащане и създайте максимално реалистичен образ на новия разход. На "първо четене" това не изглежда кой знае какво постижение, но по-високите лихви натрупват десетки левове допълнителни разходи през следващия период, когато може да не сте в състояние да ги покривате.

2. Колата не е инвестиция, а разход и преценете добре дали да вземете нова или на старо.

Тя още със закупуването губи част от стойността си, затова помнете на първо място, че не можете да очаквате цената ѝ да се повиши. Само след първите две години обезценяването на новия автомобил може да стигне до 40 на

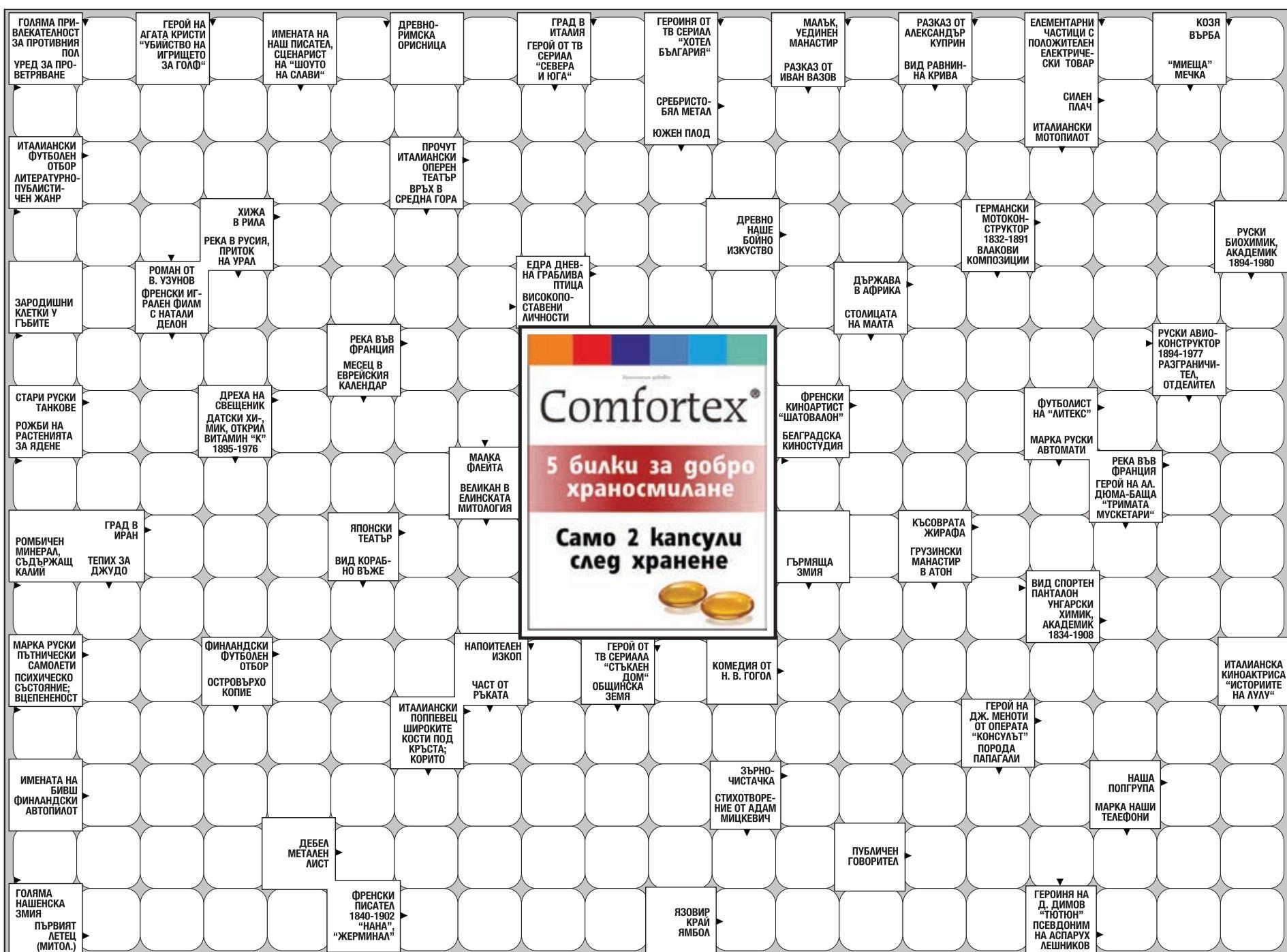
задължително. Освен това се предлагат допълнителни застраховки, с които срокът на гаранционна поддръжка се удължава и е по-изгодно. Оторизираният дилър също така ще ви предложи да откупите стария автомобил и да ви приспадне цената от по-новия.

3. Изборът на "правилния" автомобил също е от значение. Ако го ползвате за пътуване до работното място в града, а семейството ви е тричленно и ходите през уикенда само до близкото село, едва ли ще ви се изплати седемместен миниван. Дефинирайте точно потребностите си, защото изборът е огромен и голямата "мъжка играчка" може да ви завърти главата и да ви докара непосилни сметки.

4. Освен на базисната цена обрнете внимани-

ние също на данъка и премиите по задължителните застраховки, които са по-високи за по-скъпите коли - също както и техническата поддръжка. Смяната на маслото, накладките, въздушните филтри, новите гуми и всичко останало на по-луксозните модели обикновено излизат доста солено. Лишете се от "удоволствието" всички да ви подиграват, че карате суперкола, но с летните гуми през зимата или обратното, защото не можете да си позволите правилните. Това също така застрашава вашия живот и безопасност и тези на другите на пътя!

5. Припомните си колко километра изминавате годишно и се съобразете с очакваната консумация на гориво. Цена на дизела у нас е по-висока, отколкото в други страни, макар че разходът е по-нисък. Газовата уредба е още по-изгодна, но изисква първоначална инвестиция. Пресмятайт върху лист хартия според актуалните цени, усилието ще ви се изплати в бъдеще. Само двайсетка повече на месец за две години са петстотин лева, които не са за подценяване!

РЕЧНИК: АЛАНА, ИВИРОН, ИСА, ОБЕСЕНИК, ОТАВИНО, ОТЕМАНИТ, ХИК.

МИХАИЛ МИЦЕВ

Отговори на кръстословицата от бр. 27:

ВОДОРАВНО: Невропатолог. Таратор. Риолит. Матадори. "ЕКА". УЗО. Ирина. Ипон. Зенон. Алена. Оратор. Кино. Иван. Лов. Иравади. Ивана. Тар (Павлина). Роки. Сцена. Оз (Амос). Сак. Рок. Далида (Йоланди). Савак. Но. Бри. Ериг (Андреа). Телефон. Инари. Ос. Тел. Рамо. Азан. Серенада. Орап. Кокал. Вания Пенева. Ило. Стъпало. Осинин (Димитър). Донев (Доньо). Отава. Анасон. Помада.

ОТВЕСНО: Акс. Мерзавец. Ризото. Виола. "Единакът". АРО. Енина. Анапа. Олин (Лина). Валер (Ангелика). Лав (Кърти). Спирала. Ирис. Ла. Ати (Бартоломео). Оноди (Хенриете). ЕВО. ТТ. Нова Загора. Омар. Сенон. Ела. Няса. Отит. Лапис. Игапо. Дено. Дорит ("Малката Дорит"). Танин. Стон. Расате. Ен. Ар. Каравелов (Любен). Призив. Кал. РАДО. Енар. Кера. Ом. Атенодор. Фарина (Алесандро). Око. Иконом. Лед. Врана. Икономова (Добрена).

ЛЕСНО

1	2	9	5	7	3	6
8		7				
6	7	3	1	2	4	8
8	4	6	3		2	
2		8		4		
7	1			3		
2	5	8	6	9	4	3
9	1		4	6		
		1		8		

СРЕДНО

2	6		3	5		1
9	4				7	3
	7			1	6	
9		1		5		
1	2	6		9		
1	2	6	7	3	9	8
4	5			2	7	
			4		1	

ТРУДНО

7	1		4			2
9			8	4		
			5	6	8	
3	1					6
1			4	3	8	
2	3					
6						
5	9	7	2	6		7

Националните ни състезателки по волейбол ще дебютират през настоящия сезон в най-престижния турнир за дамите - Световната гран при. Турнирът, който е аналог на Световната лига при мъжете, ще стартира в началото на август с участието на двадесет отбора от цялата планета. До миналия сезон в надпреварата участваха шестнадесет тима, но огромният интерес от страна на много държави и главно от Европа доведе до решение на международната федерация за увеличаване на претендентите.

Женският национален отбор дебютира на Гран при

Ани КОЛЕВА

Kато дебютант България не бе удостоена с честта да организира турнир от Гран при. Родните националки започват в Макао (Китай), 2-4 август. Следва надпревара в Майагез (Пуерто Рико), 9-11 август, и накрая в Азия за турнира в Санджай (Япония), 16-18 август.

Регламентът

Двадесетте отбора

играят всеки срещу всеки, като участват на три последователни турнира, а във всеки от тях имат различни съперници. Всяка победа носи точки, като след изиграването на турнирите се прави ранглиста от постигнатите резултати на базата на победите и загубите. Първите пет отбора плюс организатора на финалната фаза се класират за финалите на Гран при. През този сезон домакин ще бъде Япония и като такъв

тимът вече си е осигурил участие сред шестте финалисти. Спорът за титлата ще се проведе в Сапоро от 28 август до 1 септември. Страната на изгряващото слънце си връща домакинството на финалите за пръв път от четири години насам, след като досега те бяха неизменно в Бразилия.

Ето разпределението на отборите в групите и домакините на турнирите през трите седмици на предварителната фаза на Гран при 2013:

Dали 13-ти е фатален или не е спорен въпрос, но за женския национален отбор по волейбол на България тринадесетото число от месеца се отрази в двете си крайности, като донесе огромна радост, а впоследствие печал в две последователни години.

На 13 юли 2012 волейболистките ни победиха Сърбия с 3:0 на полуфинал в Европейската лига в Карлови Вари (Чехия) и се класираха в спора за титлата, а с това спечелиха промоция за Световната гран при 2013 за пръв път в своята история. Година по-късно 13 юли 2013 се оказа фатален, като наци-

оналките ни загубиха на полуфинал от Германия и не достигнаха до двубой за титлата на Европейската лига. С това пък нашите пропуснаха шанса си да подпечат визите си за Гран при 2014 и да продължат участието си в най-престижния турнир на планетата.

Така българските момичета изпитаха два различни типа емоции на тринадесето число, като през този сезон отпадането ни от финал на Европейската лига донесе болка и разочарование. След успехите през 2012 година тимът ни придоби увереност и мнозина се надяваха 2013 да донесе титлата на Евро-

пейската лига, която ни убяваше досега. БФВ взе домакинството на финалите във Варна с цел да подпомогне това да се случи. Вместо триумф обаче състезателките на Марчело Абонданца не успяха да покажат реалните си възможности на Европейската лига и да спечелят златните медали пред собствена публика.

Нашите не отбелязаха стабилен старт, като започнаха със загуба от Румъния, а за разлика от миналата година, когато отбелязаха тринадесет победи и само една загуба на финала, през този сезон записаха осем успеха и четири поражения в груповата фаза. Въпреки че завършиха на първо място в групата, това остави съмнение за нужната

форма, което се потвърди след загубата от Германия на полуфинала на Лигата.

За тази негативна ситуация повлияха редица фактори, като се започна с определянето на основен приоритет - Гран при 2013, измамно самочувствие от миналогодишните успехи, мина се през непредвидени контузии на състезателки и се завърши с огромните очаквания от страна на БФВ за представянето на волейболистките. Още преди началото на надпреварата травма извади извън състава основния ни диагонал в отбора - Емилия Николова, която пропусна турнира. Това доведе до промени, като треньорът Марчело Абонданца предприе редица

ротации в състава по време на самата Лига. В допълнение селекционерът предприе експерименти, като основни състезателки стояха на пейката, а се даваше възможност за игра на резервите. Така основният състав се събра чак на последния турнир и като че ли нямаше нужната спойка за важни мачове. От друга страна, очакванията за финал в Лигата на всяка цена пред собствена публика допълнително натовариха емоционално състезателките, които в най-важния двубой на полуфинала не издържаха психически и загубиха безславно от Германия с 0:3, с което се простира с директно класиране за Гран при 2014.

При този развой един-

ственият друг шанс на нашите да продължат участието си в най-престижния турнир на планетата за следващата година е класиране на финал на Европейското първенство 2013, което е другата квалификация за Гран при 2014. Присъствието пък в този елит е задължително, защото носи точки за световната ранглиста, от която зависят много от участията на бъдещите волейболни форуми, при които по-предните отбори в ранглистата са облагодетелствани. Засега женският ни волейбол зама добра незавидна задача - 43-то място, като очакванията са с присъствието на Гран при това положение да се подобри.

BGvolleyball.com

TV АКЦЕНТИ

Вторник, 23 юли

11:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
15:30 ч. Колоездене (Обиколка на Валон) по Евроспорт 2

Сряда, 24 юли

11:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
18:30 ч. Казахстан - Румъния (водна топка, СП, Барселона) по Евроспорт
20:00 ч. Италия - Германия (водна топка, СП, Барселона) по Евроспорт

Четвъртък, 25 юли

11:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
20:00 ч. Австралия - ЮАР (водна

топка, СП, Барселона) по Евроспорт

Петък, 26 юли

11:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
18:00 ч. Локо Сф - Литекс (футбол, А група) по News 7

Събота, 27 юли

11:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
17:30 ч. Лека атлетика (Балк. п-во, Стара Загора) по БНТ свят
18:00 ч. Черно море - Славия (футбол, А група) по News 7
20:00 ч. Лудогорец - Черноморец (футбол, А група) по ТВ 7

Неделя, 28 юли

11:00 ч. Плаване (СП, Барселона) по Евроспорт

15:00 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт

17:30 ч. Лека атлетика (Балк. п-во, Стара Загора) по БНТ свят

18:00 ч. Ботев Пд - Пирин ГД (футбол, А група) по News 7

20:00 ч. Левски - Локо Пд (футбол, А група) по ТВ 7

Понеделник, 29 юли

11:00 ч. Плаване (СП, Барселона) по Евроспорт
18:30 ч. Скокове във вода (СП, Барселона) по Евроспорт
21:00 ч. Берое - ЦСКА (футбол, А група) по News 7

Забележка: В. "Животът днес" не носи отговорност за настъпили промени в програмата.

BGvolleyball.com
ВОЛЕЙБОЛНАТА МЕДИЯ
на България

BG
volleyball

И най- бързите могат да плачат

Яна КАСОВА

Двама от най-бързите мъже в света за всички времена признаха, че са използвали забранени вещества.

Тайсън Гей (САЩ) - №2 във вечната ранглиста на 100 м с 9.69 сек, и Асафа Пауъл (Ям) - бивш световен рекордьор с 9.72 сек, няма да участват на състезания до края на сезона, защото са с временно спрени състезателни права. Тези права ще бъдат отворени Б-пробите им, ще тече разследване и едва тогава ще се вземе решение какво наказание да получат. "Потвърждавам, че проба по време на националното първенство през юни е дала нежелани реакции - призна Асафа. - Намерената субстанция е оксилофрин, която се счита за забранена за употреба в спорта. Искам да бъда ясен пред семейството ми, приятелите ми и всички мои фенове по целия свят, че никога не съм използвал препарали, нарушащи правила. Никога - сега или преди, не съм се допингирал. Моят тим вече прави разследване заедно с адекватни агенции и адвокати за

това как субстанцията е попаднала в организма ми. Винаги спазвам правилата за допинг тестове и съм давал преби, когато съм бил потърсан за това. Пиша това изявление с ясното съзнание, че семейството ми, приятелите и феновете ми ще бъдат разочаровани. Този резултат изненадва и мен. Уверен съм, че това ще ме направи по-силен."

Тайсън Гей също се извини, но не уточни с какво вещество е съгрешил. "Нямам история за саботаж. Общо взето, се доверих на някого и бях предаден", заяви 30-годишният спринтьор.

И Пауъл, и Гей отричат да са вземали забранени вещества и се кълнат, че препаратите са попаднали в организма им без тяхното знание. Дали това е така едва ли някога ще се разбере със сигурност, но е факт, че бяха достатъчно честни поне след гафа и дадоха публични изявления, а не се оставиха на догадките защо липсват от пистата.

Освен Асафа още четирима ямайци са дали положителни допинг преби. Две от тях вече е ясно, че са на олимпийската вицешампионка на 100 м от Пекин 2008 Шерън

Симпън и на шампионката на Централна Америка и Карибите на диск Алисън Рандал. Останалите двама не са обявени все още официално, но в спортната преса на Ямайка се спряга името на друг спринтьор от групата на треньора Стивън Франсис - Неста Картьър.

Пауъл и Симпън не са първите от състезателите на Франсис, които дават положителна преба. Олимпийската шампионка на 100 м Шели-Ан Фрейзър-Прайс изтърпя 6-месечно наказание за употреба на допинг преди две години.

BGathletic.com

Стимулантите са опасни

Оксилофрин е препарат от групата на "стимуланти", които могат да окажат непосредствен ефект върху спортното постижение, защото блокират естествения защитен механизъм на организма - умората.

Амфетаминът, ефедринът, синдрокарбът и стрихнинът са най-известните представители на острото допинг. Спортстите разчитат на тяхната помощ, за да изострят концентрацията си, интензифицират мускулната, сърдечната, дихателната, нервната дейност.

Амфетаминът и неговите производни блокират центрове в кората на главния мозък. Човек се чувства импулсиран, по-силен физически, усеща повишаване на енергията.

Бързите допинги премахват прага на умората и след като тотално се изчерпат запасите на гликоген в черния дроб и мускулите, клетката започва да използва собствените си структури. Това става в мозъка, миокарда, мускулите и се стига до смърт. При употреба на амфетамин може да сладне рязко нивото на кръвната захар. При това положение мозъкът остава без глюкоза и след 30-ата секунда настъпва смърт. Ефектът на амфетамина е няколко часа, после настъпва тотално изтощение.

НОВО!

Презареди с Амбинор!

Ambinor

Аргинин аспартат, Магнезий, Витамин В6

Само 2 ампули дневно!

За повече енергия и жизнен тонус при:

ECOPHARM
www.ecopharm.bg

- учене
- работа, стрес
- ежедневно напомняване
- спорт
- боледуване

Търсете
в аптеките

В България никой не признава

Зареди употреба на допинг българката Тезджан Наимова е на път да изгуби европейската си титла на 60 м, която спечели през март. Тя е дала положителна преба за стероид именно на шампионата на континента и двете ѝ преби са с наличност на забраненото вещество.

За разлика от звездите на световната атлетика българските никога нищо не признават. Наимова ще бъде изслушана от Българската федерация по лека атлетика чак през септември и след това организацията ще вземе решение за наказанието ѝ. Самата спринтьорка поиска по-дълго изчакване до датата за нейното обяснение, но от началото на юни, когато беше обявена положителната ѝ преба, до днес тя не е казала едно "извинявам се" на феновете си, които плакаха с нея на "Мила Родино" на 3 март.

Допинг скандалите не са рядкост в спорта, но по света хората намират начин публично да признаят грешките си. Защото те уважават тези, които ги подкрепят, и оценяват всяка помощ - морална или финансова. А в България явно не е важно човекът, който ръкопляска при всяка твоя поява на пистата, да чуе "извинете".

Това е втора намеса на Наимова в допинг проблем. През 2008 г. тя беше наказана за две години след доказване на манипулиране на допинг преба.

Škoda Rapid сменя визията

Cнова версия популярният модел Škoda Rapid ще дебютира по време на автомобилния салон във Франкфурт. Предложението Rapid Spaceback е симбиоза между комби и хечбек. "Това е просторен и практичен, но същевременно компактен автомобил, със спортни черти, който идеално подхожда на младите хора и семейства", заяви председателят на директорите на Škoda Auto Винифрид Фаланд. Той смята, че новата кола съчетава в себе си фирменията практичност и популярния тип на купето. Škoda Rapid Spaceback не може да се нарече класически хечбек заради удължения силует. Колата много повече се приближава към комби варианта. Още от пръв поглед се виждат прилики с по-големите посестрими Škoda Octavia комби и Škoda Superb комби. За изненада Spaceback е по-къс от лифтбека с 18 см, но това не е за сметка на удобството на пътниците. Комфортът им е гарантиран от обещаното от инженерите в Млада Болеслав с 64 mm по-голямо пространство за краката на пътниците отзад и с 980 mm от хоризонталната част на седалката до тавана. Всичко това се постига благодарение на междуосието от 2602 mm. Обемът на товарното пространство може да се увеличи до впечатляващите за сегмента 1380 л при свалени задни седалки. Чехите упорито работят върху развитието на компактния Rapid и едва година след дебюта му продължават с творческите търсения върху визията и практичността на модела. Двуобемното предложение Rapid Spaceback ще бъде оборудвано с четири бензинови и два турбодизелови двигатели с мощност от 75 до 122 к.с.

Във Франкфурт ще видим освен това и дебют на Rapid фейслифт, който ще заложи на най-новия дизелов агрегат в гамата на VW Group 1.6 TDI (90 к.с.). Същият мотор във версия Green Line дава среден разход от 3,8 л на 100 km. Засега не е посочена цена на новия модел, но базовото оборудване на стандартен Rapid е около 14 000 евро. Новите предложения обикновено са по-скъпи с около 2000 евро.

БГ ПРЕМИЕРА

Chevrolet Malibu е сред най-старите имена от автомобилния свят в средния клас и шества успешно на пазара от 1964 г. насам. Превъплъщенията му са изумителни - от шерифска кола през кабриолет, та до спортно изпълнение със здраво форсирани двигатели. Но истинската пазарна реализация се нарича Malibu седан. Неслучайно американците решиха да дебютират в Европа имен-

Шерифът Chevrolet Malibu

но с него. Дългата колесна база от 2737 mm и ширината му от 1855 mm предлагат решения, които изцяло са подчинени на комфорта на пътниците. Предницата е солидна и целеустремена, двойната решетка с емблематичния златен кръст и изразителните фарове дават ясна представа за възможностите на колата. Летите 18-инчови джанти до оформяя отличния силует. Сядайки зад волана на представителния автомобил, шофьорът има усещането, че той е създаден именно за него. Първото добро впечатление идва от удобните пътнически кресла и възможностите за преместването им на цели 266 mm по дължина и 60 mm във височина. Екипът ни измина в рамките на ден и половина малко повече от 1000 km и нито за миг не почувства дискомфорт. Състоящият се от две части кокпит залага на симетрична централна конзола, в която е вграден 7-инчов пълноцветен тъчскирий дисплей. Всички контролни уреди са разположени на възможно най-удобните места. Багажникът събира 545 л, като пространството му може да бъде увеличено благодарение на делнимите в съотношение 60/40 съваеми задни седалки.

Благодарение на делимите в съотношение 60/40 съваеми задни седалки.

MP3 плейъри.

Тестваният 4-цилиндров 2-литров дизелов двигател разчиташе на синхрон с автоматичната DSC трансмисия, която предлага и възможност за ръчно превключване на предавките. На европейските пазари Chevrolet Malibu може да бъде поръчан и с 2,4-литров бензинов мотор. Голямото предимство на дизеловото предложение е, че се произвежда в завода на компанията в Кайзерслаутерн (Германия) и никой не си позволява компромис с качеството. Впръскването на горивото е директно по системата комби рейл. Максималната му мощност от 160 к.с. е достъпна при 4000 об./мин, а въртящият момент от 350 Нм - при 1750 об./мин. Malibu постига максимална скорост от 212 km/h. По каталог дизеловият агрегат, съчетан с механична трансмисия, дава среден разход от 5,1 л/100 km. С автоматика ние постигнахме комбиниран разход от 7,1 л/100 km.

Динамичната езда не влияе на сигурното пътно поведение благодарение на доказаното окачване

СПЕЦИАЛИСТЪТ СЪВЕТВА

С антифриз и през лялото

Думата "антифриз" идва от гръцката дума "anti", против, и от английската "freeze", замръзване. Това е течност за охлаждане на двигатели с вътрешно горене. Механиците препоръчват за съвременните автомобили целогодишно да се употребява антифриз. През лялото някои шофьори ползват само вода за охлаждане, което е недопустимо, тъй като предизвиква силна корозия. В антифриза има смес от добавки, които предпазват от корозия металните части на двигателя и охладителната система. Освен това той е с по-висока температура на кипене в сравнение с водата, доказано е, че по-добре влияе на работата на водната помпа.

Страницата подготви
Станчо ШУКЕРОВ

PEUGEOT 301
С ПОДАРЪК АВТОКАСКО

на цени от
19 700
ЛЕВА С ДДС

Специално предложение за автомобили на склад до 30.08.2013 г.

253 Фиксирана лихва 4,9% и без такса управление.

5 ГОДИНИ ГАРАНЦИЯ

JUST DRIVE

5 години европейска гарантia (2+3) или 100 000 km.

Сервизен пакет за пълна поддръжка на автомобила.

MOTION & EMOTION

София Франс Ауто
Бургас 056/860 590 Варна 052/554 111 В. Търново 0879/123 222 Добрич 058/690 138 Карлово 0335/94 209 Кюстендил 078/552 452
Монтана 096/300 013 Пазарджик 034/442 499 Плевен 064/690 699 Пловдив 032/908 000 Разград 084/630 033 Русе 082/840 466
Сандански 0746/31 911 Севлиево 0675/32 003 Сливен 044/600 106 Смолян 0301/60 963 София Ботевградско шосе 02/8922 131
София Люлин 02/9216 131 София Цариградско шосе 02/9601 131 Стара Загора 042/670 418 Търговище 0601/67 050

ЖИВОТ & ЗДРАВЕ

23 - 29 ЮЛИ 2013

Нови Възможности за лечение на диабета

Индокринолози от цяла България се събраха на симпозиум в София, за да обсъдят съвременният възможности за лечение на диабет тип 2. На срещата беше представен и най-новият медикамент за лечение на това социалнозначимо заболяване, който е създаден от две водещи фармацевтични компании - Boehringer Ingelheim и Eli Lilly. През януари 2011 г. двете компании обявиха партньорство в областта на диабета, което се съредоточава върху четири препарата, които са в процес на разработване и представляват няколко от най-големите терапевтични класове. Това партньорство има преимуществото да използва силните страни на двете

организации изцяло в полза на пациентите. Новият им препарат комбинира в една таблетка две важни активни вещества - линаглиптин и метформин, което по мнението

на специалистите освен много ефективно е и удобно за пациентите. Комбинацията позволява да се подобри гликемичният контрол (намаляване на нивата на гли-

кирания хемоглобин) при много добър профил на безопасност. Представеният медикамент има много нисък риск от хипогликемия, неутралитет по отношение на телесното тегло, липса на съпътстващ сърдечноносъдов риск. Особено предимство на препарата е, че една от активните съставки - линаглиптин, е подходяща за лечението на диабета при пациенти с хронично бъречно заболяване. За качествата и приложението на новото лекарство говориха проф. Цветалина Танкова, проф. Здравко Каменов и доц. Владимир Христов. От 16 юли 2013 г. лечението с него се реимбурсира от НЗОК, която поема 50% от цената на медикамента.

Музиката намалява болката при децата

време на процедурата, на други - не. Изследователите измерили нивото им на стрес, изпитаната болка и сърдечния им пулс.

"Открихме, че децата различно реагират на болката в зависимост от това дали слушат музика или не. Музикалният съпровод по време на болезнени процедури е ефикасен и евтин метод за снижаване на чувството за болка в клинична среда", заяви д-р Хартлинг.

На някои от децата им пускали музика по

време на процедурата, на други - не. Изследователите измерили нивото им на стрес, изпитаната болка и сърдечния им пулс.

CHONDRO SAVE

Хондросейв - с грижа за Всяка става!

ECOPHARM

Бул."Черни връх" №14 бл. 3, 1421, София, България,
тел. 02/ 963 15 96, 963 15 97, Факс: 02/ 963 15 61
www.ecopharm.bg

Целулит?
Без паника, моля!

Asam® 50
от 1963 г.
Произведено в Германия!

Комплексна програма Кройтерхоф

АНТИЦЕЛУЛИТЕН ДУШ ГЕЛ
ЕКСФОЛИАНТ 200 мл

АНТИЦЕЛУЛИТЕН ГЕЛ 250 мл

Познатият продукт с висока ефективност срещу „портокаловата“ кожа вече е част от Кройтерхоф – най-популярната козметична серия на АСАМ. Карнитин, кофеин и екстракт от розмарин, подкрепени от мощно термоактивно действие, ускоряват разграждането на целулитните депа и водят до осезаеми, категорични резултати.

АНТИЦЕЛУЛИТЕН СЕРУМ 50 мл

Интензивна 10-дневна терапия срещу целулит. Високотехнологичният патентован комплекс Liporedux комбинира карнитин, кофеин и есцин от див кестен – съставки, които редуцират мастните депа, дренират тъканите, стягат кожата и стимулират синтеза на колаген. Лек и приятен загряващ ефект, нежна текстура, свеж аромат.

Немско качество
и повече от достъпни цени.

Търсете в аптеките и
на www.bionat.bg!

Производител: Asam GmbH, Германия; Официален представител за България: БИОНАТ ЕООД

тел. 032 692610; 0884 889 334; e-mail: office@bionat.bg; www.bionat.bg

Д-р Анелия Гоцева,
специалист по
инфекциозни болести
в СБАЛИПБ
„Проф. Ив. Киров“,
София

Лятото може би е сезонът, очакван с най-голямо нетърпение от хората, тъй като е свързан с отпуски, почивки на планина или море, пътувания и приятни преживявания. Трябва да напомним обаче, че слънчевите дни могат да ни поднесат и неприятни изненади като храносмилателни разстройства например. Рисъкът за появата им е обусловен от няколко фактора. Често в крайпътни ресторант и заведения на плажа може да бъде предлагана негодна за консумация храна. През лятото високите температури бързо раз-

Храната може да ни изненада през лятото

валят най-вече продуктите, съдържащи яйца и месо, което крие риск от появата на проблеми от страна на стомашно-чревния тракт, придружени с гадене, повръщане, болки в стомаха и диария. При някои възрастови групи (като децата и хората в напреднала възраст) може да настъпи бързо развитие на симптоми на дехидратация, което да наложи лечение в болница.

Не бива да забравяме, че през летните месеци зачествят чревните инфекции, които са много характерни за този сезон. Те могат да бъдат както вирусни, така и бактериални. Този факт е обусловен от струпването на много хора на определени места за почивка, кое то позволява лесното предаване на заразата. Личната и обществената хигиена са от особено важно значение за ограничаване на

разпространението на тези инфекции. За да се предпазим, задължително е редовното мие на ръцете със сапун, избягването на контакти с болни хора, правилното съхранение на храната, както и да не се допуска консумирането на бързо развалящи се и непакетирани храни. Оттук и въпросът как трябва да реагираме, за да бъдат преодолени хранителните разстройства.

На първо място е спазването на хигиенни мерки. Самолекуването е неправилно. Желателно е при появя на стомашно-чревни проблеми хората да се обръщат за съвет към личния си лекар или към специалист. След преглед ще им бъде препоръчен подходящ хранителнодиетичен режим и симптоматична терапия. Рехидратацията на организма е от първостепенно значение. Също така за подобряване на състоянието на стомашно-чревния тракт и балансиране на нормалната чревна flora се препоръчва приемът на пробиотици, чиято полза за чревното здраве е доказана. Те могат да се приемат сутрин, на обед и вечер, преди или по време на хранене. Пробиотиците от групата на лактобацилите действат в тънките и най-вече в дебелото черво като естествена

екологична бариера, която противодейства на патогенните бактерии. Освен при чревни инфекции пробиотиците са препоръчителни и след проведеното антибиотично лечение. Пробиотиците като полезните "живи микроорганизми" имат профилактично и терапевтично действие, подобрявайки вътрешния микробен баланс и подпомагайки храносмилането. Неслучайно натуралното българско кисело мляко е популярно като пробиотик поради съдържанието в него на лактобацили в естествен вид.

Само лекар може да препоръча качествен, отговарящ на изискванията за ефективност пробиотик, в който микроорганизмите са добре подбрани, от точно дефинирани щамове, жизнеспособни, достатъчно на брой и не загиват по пътя си към червата поради устойчивостта им на действието на сто-

машния сок. Такъв препарат е „Лакто 4 VIP“, който съдържа живи лактобацили, получени чрез използването на най-съвременни високи технологии. Той поддържа нормалния баланс на чревната микрофлора и перисталтиката на червата, което го прави подходящ освен при чревни инфекции и по време и след употреба на антибиотици, които могат да наруши равновесието на чревната микрофлора. Приемът по време на антибиотичен курс е добре да продължи след приключването му.

„Лакто 4 VIP“ е пробиотик с доказан клинически ефект, подходящ за деца и възрастни, може да се използва по време на бременност и кърмене.

В превод пробиотик буквально означава „за живота“. Информирани, нека се радваме на лятото.

Lacto 4 VIP

Хранителна добавка

Пробиотик

- Lactobacillus acidophilus
- Lactobacillus rhamnosus
- Lactobacillus bulgaricus
- Streptococcus thermophilus

Живи лактобацили
Съхранява се в хладилник

В помощ
при лятните
храносмилателни
разстройства

VIP - Специална формула, запазваща
живлеността на лактобацилите в киселата
среда на храносмилателния тракт

ECOPHARM

15
активни капсули

18+ UP
Ultimate Performance

ЛЯТОТО ПОДЛАГА КОЖАТА, КОСАТА И НОКТИТЕ НА МНОГО ИЗПИТАНИЯ

Деминерализацията в резултат на по-обилното изпотяване, както и продължителното излагане на слънчевите лъчи, водят до:

- Дехидратиране на кожата.
- Увреждане на косата, като косъмът губи блесък, често цъфти и се чупи по дължина.
- Чупливи, разслояващи се и набраздени нокти.

За да се предпазим от лошите ефекти на слънцето, дерматолозите препоръчват да се приемат хранителни добавки, богати на минерали, които ще ни помогнат да се похвалим с добър слънчев загар, без това да е за сметка на увредени коса, кожа и нокти.

Най-предпочитан в това отношение е ирландският мултиминерален комплекс **Coxamin**. Произведен от червени водорасли, той съдържа силата на 74 елемента - ствено налични микроелементи и минерали. Приемът на една опаковка от 60 таблетки (1 таблетка на ден) е достатъчен за цялото лято!

COXAMIN се предлага и обогатен с витамин D₃, с наименование **COXAMIN D** и обогатен с Магнезиев Лактат, с наименование **COXAMIN MAGNE**

Произведено от Marigot - Ирландия, за Хербамедика ЕООД, тел.: 02/818 48 70, www.herbamedicabg.com

Сексуален стимулант
съдържащ екстракт
от Horned Goat Weed,
(Разгонен козел)
30 таблетки
Подходящ за мъже и за жени

Произведено от стандартизиран екстракт на SABINSA CORPORATION, за Хербамедика ЕООД, тел.: 02/818 48 70, www.herbamedicabg.com

Има гва
варианта - или
ти държиш
контрола над
диабета, или
той над теб.
Изборът е
твой.

Д-р Цанка ЯНКОВА, ендокринолог,
24 ДКЦ, София

Захарният диабет е заболяване с прогресивно нарастваща честота. Много са статистическите данни и причините, които се обсъждат за тази тенденция, но от съществено значение е липсата на баланс в начина на хранене и двигателната активност.

Mетabolизъмът, т.е. начинът, по който всеки усвоява енергия, зависи индивидуално от качеството и количеството на внесената енергия и разхода ѝ. Този процес е сложен и много индивидуален. А как внасяме енергия - основно чрез храната, т.е. ние буквально сме това, кое то ядем. Когато се храним, част от храната се превръща в глюкоза. Тя се транспортира чрез кръвоносната система до всички клетки на тялото, за да им осигури енергия. Инсулинът помага на глюкозата да навлезе от кръвообращението в клетките. Инсулинът е хормон, който се произвежда в бета-клетките на задстомашната жлеза (панкреас). Глюкозата от храната води до повишаване на нивата на кръвната захар, а инсулинът - до тяхното понижаване.

Захарният диабет се разделя общо на два типа - тип 1 и тип 2. При тип 1 липсва хормонът инсулин, затова лечението е да се замести "отвън". При тип 2 често се произвежда прекалено много инсулин, но той е "дефектен", или тялото не реагира на инсулина така, че той да изпълнява правилно своята функция, и се налага да коригираме този "дефект" с таблетки. Наричаме този "дефект" **инсулинова резистентност**. С времето бета-клетките на задстомашната жлеза се "изтощават" и произвеждат все по-малко и по-малко инсулин. Това налага при някои хора с тип 2 захарен диабет инсулинът също да се замести "отвън". Каквото и лечение да се прилага, стремежът е да бъде постигнат добър гликемичен контрол - HbA1c, кръвна захар на гладно и кръвна захар 2 часа след хранене.

От какво зависи инсулиновата резистентност

Със сигурност начинът на хранене и физическата активност са основни фактори в този процес. От значение са и начинът на живот и фамилното предразпо-

23 - 29 ЮЛИ 2013

Какво означава гиета при захарен диабет и лечение с инсулин

ложение, защото те могат да съдействат за развитието на заболяване.

Инсулинова резистентност е налице в повечето случаи на затълстване, когато излишните килограми се трупат в областта на корема - т.нр. затълстване тип "ябълка". Това е типично за мъжкия пол, но в последно време тенденцията все повече засяга и жените.

Какво да съдържа храната ни

За да имаме правилен метаболизъм и да се чувстваме в оптимална форма, се нуждаем от трите основни групи хранителни вещества - въглехидрати, мазнини и белтъци, както и от широка гама витамини и микроелементи. Внесени по подходящия начин и в съчетание помежду си, те ни осигуряват необходимия комфорт.

Препоръчителното разпределение по тип хrани е:

До 60% от общото количество да са въглехидрати.

Какво означава гликемичен индекс на храната

Гликемичният индекс (ГИ) е стойност, показваща скоростта, с която храните, богати на въглехидрати, се отразяват на отделянето на инсулин в организма. Това означава препоръчителна консумация на хrани с нисък гликемичен индекс. ГИ

на храните се измерва в условно въведени единици, като се приема, че глюкозата е с индекс 100. В зависимост от гликемичния си индекс храните, съдържащи въглехидрати, се делят на:

1. "бързи" (с висок ГИ - повишават бързо кръвната захар), напр. глюкоза, фруктоза, кристална захар. **Не се препоръчват!**
2. "умерени" (напр. зърнени храни; ядки; варица - боб, леща; картофи; мляко; храни, богати на фибри)
3. храни, които не повишават кръвната захар (с нисък ГИ - напр. зеленчуци)

Какво означава хлебната единица

1 ХЕ = количеството от даден вид храна, което съдържа 12 грама чисти въглехидрати.

1. При нормално тегло се препоръчват 20-25 ХЕ дневно, разпределени на 5 - три основни хранения и две междуинни закуски, напр. по 5-6 ХЕ за закуска, обяд и вечеря и по 2 ХЕ в 10:00 и в 16:00 часа.
2. При наднормено тегло се препоръчват 12-15 ХЕ дневно, разпределени на

5 - три основни хранения и две междуинни закуски, напр. по 3-4 ХЕ за закуска, обяд и вечеря и по 1 ХЕ за междуинни закуски в 10:00 и 16:00 часа.

3. При поднормено тегло се препоръчват по 25-30 ХЕ дневно, разделени на 5 - три основни хранения и две междуинни закуски.

До 30% от общото количество да са мазнини:

1. наситени (животински) - препоръчителен прием под 10%;
2. мононенаситени (зехтин) - 10%;
3. полиненаситени (омега-6 мастни киселини - напр. от риба и авокадо, омега-3 мастни киселини - от риба, морски дарове и ленено семе, омега-9 мастни киселини - зехтин, сундуково олио, авокадо, бадеми) - 10%.

До 1 г/кг телесно тегло да са белтъци.

Единица мярка за необходимото количество белтъчен внос на ден е 1 кокошче яйце.

Белтъците/протеините могат да бъдат от животински и от растителен произход. Източници на растителни белтъци например са фасул, леща, соя, пшеничени кълнове, ленено семе, лимец, царевица, лешници, бадеми, овесени ядки. Все повече се обсъжда преминаването към вегетарианска храна, но следва да се има предвид, че в месото, млякото, яйцата и рибата се съдържат незаменими аминокиселини, които или не могат да се набавят по друг начин, или се набавят в недостатъчно количество. Ядките и авокадото съдържат и растителни мазнини и това ги прави много калорични, от което следва да се ограничи общо приетото количество.

Защо трябва да ограничавам приема на даден вид храна

Тестените храни, които са основната и любима храна на българина, както и картофите, чипсът и оризът съдържат висок процент нишесте, т.е. захар и повишават бързо и рязко нивото ѝ в кръвта.

Затова се препоръчва да се намали количеството им общо за денонаощието и да не се приемат едновременно храни от тази група - например картофи и/или ориз и хляб.

Зеленчуците - домати, краставици,

зеле, моркови, ряпа, алабаш, червено цвекло, броколи, карфиол, брюкселско зеле, листни зеленчуци, чушки, тиквички и други могат да се приемат в количество до 300 г, без да се преизчисляват в хлебни единици, т.е. една средно голяма разнообразна салата на основно хранене ще осигури освен необходимите фибри и балансиран внос на витамини и микроелементи.

Плодовете - тук е необходимо разнообразие. Всеки с неговите предпочитания. По-физиологично се усвояват суртовите плодове, по възможност с кората. Кората внася допълнително целулоза, която допринася за чувството на сътост и други ползи, по-плавно и леко повишава нивото на глюкозата в кръвта и добавя минерали и витамини. Препоръчителна е консумация на плод пред плодов сок, дори и прясно изцеден. Готовите плодови сокове са с допълнителен прием на захар и Е-та.

Мазнините - какво трябва да знаем допълнително за тях

За предпочитане е да приемаме различно олио, и то нерафинирано - студено пресованото зехтин е на първо място, следван от лененото олио. Сънчогледовото олио съдържа сравнително по-малко полезни съставки. Маргаринът съдържа т.нр. трансизомери на мастни киселини, за които организъмът ни няма ресурс нормално да усвои.

Подсладители и храни специално за диабетици

Ако направите справка за различните подсладители и храни за диабетици, ще установите колко допълнителни неизвестни за вас химически добавки и Е-та има в етикетите - при това няма гаранция, че е посочена всяка съставка. Всяко химическо вещество, несвойствено за организъм, може да има още неустановени въздействия върху него. Изборът дали да се приема нещо е личен. Специалните храни за диабетици често са много калорични, т.е. непряко повишават кръвната захар.

1 алкохолна единица (AE) = (милилитри, умножени по % алкохолно съдържание)/1000

Алкохолната единица е количество, равно на 50 до 70 мл концентрат, на 150 мл вино или 330 мл бира.

Виното съдържа полифеноли (напр. ресвератрол), които имат протективен ефект за сърцето и съдовете срещу окислението на липидите, по-специално на лошия холестерол в кръвта и така забавят процесите на стареене на съдовете - атеросклероза. Сухото червено вино съдържа в пъти повече от тези полезни вещества.

Алкохолът блокира действието на инсулина и приет в по-висока доза и без подходящо хранене, може да предизвика резки колебания в стойностите на кръвната захар - често предизвика хипогликемия - спадане на кръвната захар.

Заключение: Диетата при диабет означава прилагане на принципите на здравословно хранене.

Израелският съдов хирург д-р Яир Галили прилага вече и в България ефикасния и щадящ метод за лечение на разширени вени - склеротерапия под ултразвуков контрол. С метода си д-р Галили е помогнал на над 25 000 пациенти.

Изглежда нереално една инжекция да може да реши проблема с болезнените и изглеждащи твърде неестетично разширени вени, но това е факт и ефикасният метод вече се практикува и в България. Много българи имаха възможността да решат проблема с разширени си вени бързо и безболезнено благодарение на съвременния метод на лечение, който прилага водещият израелски съдов хирург д-р Галили в България от 3 години. Сред излекуваните има и лекари, и то от големи столични болници. Един от тях го оприличи дори на магьосник - защото само за 2-3 минути д-р Галили успява да определи коя точно е болната вена и локализира мястото на увреждането, а самата манипулация пък трае секунди.

Д-р Яир Галили е шеф на Клиниката по съдови заболявания към института "Махон Мор" в Тел Авив. Методът, който той прилага, се нарича склеротерапия под ултразвуков контрол. Д-р Галили изучава метода по време на двегодишната си специализация в САЩ и вече повече от 8 години го практикува абсолютно успешно. Д-р Галили е помогнал на над 25 000 пациенти в Израел и Хърватска, където също практикува този метод. "Най-важното е да се локализира болното място, откъде идва проблемът и кой точно участък на вената е заболял и не функционира правилно", обяснява д-р Галили. Под ръководството на ултразвук с много тънка игла се инжектира вещества под формата на пяна, което неутрализира болната вена, както и разклоненията, а инжектирането отнема само няколко секунди. При този метод не се налага използването на упойка, защото няма никаква болка и пациентът усеща само едно леко убождане, подобно на това при вземането на кръв. Голямо предимство на метода склеротерапия под ултразвуков контрол е, че пациентите могат веднага да се върнат към активния си начин на живот. До няколко месеца видимите разширени вени изчезват, сякаш никога не ги е имало.

Много често една про-

Инжекция побеждава разширението Вени

цедура е достатъчна за цялостното излекуване на пациентите, но понякога може да се наложи и повторна манипулация, ако проблемът не е бил лекуван с години и вече е в твърде напреднал стадий. Вследствие на интервенцията кръвотокът от нефункциониращите вени на краката се насочва към функциониращите дълбоки вени и така се намалява налягането в долните крайници.

Преди всяка манипулация д-р Галили прави снимки на болния крайник, поразен от разширени вени. По време на контролния преглед, който е след около 2 до 3 месеца, д-р Галили отново заснема лекувания крак и заедно с пациента сравняват подобрението, което в около 90% от случаите е просто изумително. Като цяло методът има над 95% успеваемост. Това е най-ефикасният и най-удобният за пациента начин за лечение на разширени вени, категоричен е д-р Галили.

Израелският специалист препоръчва манипулацията да се направи и при по-леки случаи, когато кракът само изглежда неестетично, тъй като тази болест се усложнява и задълбочава с времето. Тя трябва да се лекува от рано, за да се предотвратят последващи проблеми като отоци, възпаления и рани. А и естетичните резултати от склеротерапия-

та не са без значение. Д-р Галили отбележва, че около 80% от случаите на заболяването разширени вени се дължат на наследственост и че е добре човек да потърси помощ възможно най-рано, още когато усети болка, забележи отоци, издуване на вената или появя на "гроздове", както и при промяна на цвета в долната част на крака.

Методът е подходящ за всяка възраст, няма контраиндикации, може да се прилага и при наличието на други медицински проблеми, като сърдечни болести или диабет - нали всъщност става въпрос за една инжекция. "В САЩ склеротерапията се плаща от здравно-сигурителните каси, т.е. призната е като ефикасен, безопасен метод за лечение на разширени вени. Това е алтернатива на операцията - пациенти, които не са подходящи за хирургична интервенция или се страхуват от нея, могат да се възползват от този щадящ, бърз и лесен начин за отстраняване на болезнените им проблеми."

Следващото посещение на д-р Галили в България ще бъде на 29, 30, 31 август и 1 септември.

За повече информация
и записване:
0879 851 557
и 0886-54-84-54,
www.dr-galili-bg.com
МЦ Епика,
пл. „Преобразение“ №1

Ставните заболявания са по-чести от сърдечните

Според статистиката ставните заболявания заемат едно от първите места по разпространение, изпреварвайки сърдечносъдовите и раковите.

В световен машаб от различни проблеми със ставите страдат повече от 350 млн. души, като в България болните също са много, макар да няма точна статистика. Ставните заболявания обикновено се развиват още след 20-ата година и към 60-годишна възраст засягат почти всички.

Основните фактори, които увеличават риска от тези страдания, са най-вече затлъстяването, определени генетични фактори, тютюнопушенето, стареенето, както и немалко професии, свързани с травми и претоварване на ставите.

На честите въпроси наследствените са тези заболявания, специалистите отговарят: няма предаване по наследство, но има доказана предразположеност към развитието и на остеоартроза, и на подагра, и на системни заболявания на съединителната тъкан, и на ревматоидния артрит.

Съвременните алгоритми позволяват диагнозата да бъде поставена с максимална точност, което значи и най-добро лечение.

Остеоартрозата е най-често констатираното ставно заболяване, което засяга възрастното население (50% от ревматичните болести). Болестта засяга не само хрущяла и подлежащата костна и прилежащата синовиална тъкан, но ставата като цяло. Настьпват

околоставна мускулна хипотрофия, промени в околните вързки, промени на функцията на периферната нервна система.

При много голям процент от потърсилите лекар вече има ясна клинична проява - силна болка и характерна сутрешна скованост, ограничен обем на движение и затруднение в ежедневната двигателна активност.

Хиалинният хрущял, който е една от основните структури на ставите, се състои от: извънклетъчно вещество, белтък, наречен колаген, белтъчно-въглехидратни комплекси, богати на хондроитин сулфат и кератин сулфат, свързани с хиалинова киселина. Основните свойства на този молекулен комплекс са: хидрофилност, еластичност, компресивност. Изчертването на неорганичните сулфати при остеоартроза води до намалено образуване на глукозаминогликани в хрущяла. Външният внос на сулфати противодейства на вредния ефект от изчертването им. Глюкозаминогликаните са богати на сулфати, които са силно хидрофилни и придават еластичност на ставния хрущял. Предвид ясните последици от болестта за стопиране на нейното развитие модерната терапия включва специално препарата FLEXODON A - комбиниран продукт от глукозамин сулфат и хондроитин сулфат. Той поддържа нормалната структура и функция на ставния хрущял, в състояние е да намали общия дискомфорт.

ДВИЖИ СЕ СВОБОДНО

- **намалява**
БОЛКАТА в ставите
- **намалява**
СКОВАНОСТТА на ставите
- **подобрява**
ФУНКЦИЯТА на ставите

FLEXODON A

Глюкозамин сулфат 4000mg
Хондроитин сулфат 2000mg
50 tablets

За здрави и подвижни стави

Швейцарски фармацевтически производител за хора с болки в ставите.
Приложение: 3 таблетки дневно за 3 месеца. Търсете в аптеките.

Камен ЗДРАВКОВ

Aлергията представлява прекомерна реакция на имунната система към фактори от околната среда, които по принцип са безвредни за човешкия организъм. Свръхчувствителността се проявява по различен начин, но най-често става въпрос за промени по кожата - зачеряване, сърбеж, обрив, петна, подуване и др.

Според различни данни около 30% от младото население на планетата страда от различни форми на алергии, които имат кожни прояви. Основните причини за все поширокото им разпространение са засилващата се урбанизация, постоянно повишаващата се употреба на нови химикали, процесът на индустриализация, масово използване на медикаменти и др. Най-честите алергени са никел, кобалт, хром, парфюмни компоненти, консерванти.

Алергичните кожни заболявания имат сериозно обществено и икономическо значение. Очаква се към 2015 г. всеки втори човек на

Кожните алергии са неизменен спътник на съвременния човек

планетата да страда от никаква алергия. Кожата, осъществявайки непосредствения контакт на организма със заобикалящата ни среда, е един от органите, които най-често са засегнати от алергични заболявания. Става въпрос за цял комплекс от разнородни медицински проблеми като контактен дерматит (екзема), атопичен дерматит (вкл. невродермит), уртикария (позната още като копривна треска), оток на Квинке, алергични васкулити (неспецифично възпаление на кръвоносните съдове в кожата), лекарствени кожни реакции.

Независимо от разнообразното естество на алергичните кожни реакции в основата им

стои едно специфично вещество - хистамин, което се отделя при реакцията на имунната система срещу множество дразнители. Затова единият начин за справянето с алергията е предпазването от дразнителя, когато той е известен, а другият начин е приемът на препарати, известни като антихистамини. Те потискат алергичната свръхреакция и съответно проявите на алергията.

За да се установи какъв агент предизвиква алергия, могат да се направят кожноалергични преби. При тях най-честите алергени се насят върху кожа, чиято повърхност предварително е леко нарушена, например чрез надраскване със стерилна ин-

жекционна игла. След около 15 минути се отчита кожната реакция и се установява към кои вещества кожата е реагиала със зачеряване, подуване, сърбеж.

Все по-разпространена е и така наречената слънчева алергия, при която след излагане на открито, особено през лятото, се получава силно сърбящ и болезнен обрив.

Освен избягването на конкретните дразнители и прилагането на антихистаминови препарати има и някои общи правила, които са важни за справянето с алергията. Кожата трябва да се поддържа чиста и добре хидратирана. Сухата кожа е предпоставка за по-лесното проникване на алерге-

ни. Затова след къпане трябва да се използват хидратации млеча и кремове по възможност с естествен произход и без оцветители и ароматизатори.

При къпането водата не трябва да е прекалено гореща, защото това допълнително изсушава кожата, а душът или ваната не трябва да продължават повече от 5-7 минути. При алергичните хора парфюмите не бива да се прилагат върху кожата, а върху дрехите.

Прането да става с течен и добре разтворим препарат, който след това трябва да е много добре изплакнат от дрехите. Ако е необходимо, използвайте функцията "допълнително изплакване", която съвременните машини предлагат.

Консумацията на дадени храни може да влоши алергичната кожна реакция по неспецифични механизми (без да сте алергичен към тази храна). Това са продукти, богати на хистамин или стимулиращи отделянето му, например ягоди, домати, синьо сирене, морски храни, алкохол и др. Попитайте вашия дерматолог в случай на съмнение за такъв тип реакция.

Пациенти с установена алергия от бърз тип (например при ухапване от пчели, оси) или други животозаразаващи състояния трябва да носят със себе си винаги писалка с адреналин за инжектиране.

МАСЛОТО ОТ КРИЛ е с уникално Въздействие Върху МОЗЪКА

Редица изследвания, проведени през последните 10 години, доказват по-ефективно въздействие на маслото от Крил върху паметта и концентрацията спрямо масово ползваните за целта добавки на основа Гинко Билоба. Проучване, проведено през 2007 г., установява, че прием на само 500 мг на ден на крилово масло е довел до следните впечатляващи резултати:

- 60,2% подобряване на концентрацията и работоспособността
- 39,0% подобрене на способността за съсредоточаване
- 48,8% подобрене на уменията за общуване
- 50,0% подобрене на уменията за планиране
- 34,5% подобрене на уменията за шофиране

Нептун Крил Ойл се препоръчва за хора от всички възрастни. Доказано една капсула дневно намалява риска от инсулт и помага на мозъка да възстанови увреждания чрез расмяха на неврони. Препоръчва се при умствен труд, стрес, необходимост от запаметяване и натоварен учебен процес, при пациенти с инсулт като част от възстановителната терапия, аутизъм, дислексия, при хиперактивни деца, за които се предлага и детска формула.

Neptune Krill Oil kids

Единствената Омега-3 формула с КРИЛ ОЙЛ за деца!

- имуна система
- концентрация
- очно здраве
- дефицит на вниманието и хиперактивност

"Хербамедика" ЕООД е официален представител на NKO®, произведен от "Neptune Technologies & Bioressources" Inc. - Канада. Адрес: гр. София, ул. "Иван Сусанин" №45, вх. Б, тел.: 02/818 48 70; www.herbamedicabg.com

Psilo balsam®

ПРЕМАХВА КОЖНИ ОБРИВИ И СЪРБЕЖ

Psilo balsam® гейсства бързо и ефикасно при:

- кожни алергии
- ухапвания от насекоми
- слънчеви изгаряния

Psilo Balsam® е прозрачен гел, който попива бързо и не оставя следи. Съдържа дифенхидраминов хидрохлорид.

Лекарствен продукт. Приди употреба прочете употребата. За възрастни и деца над 2 години. Тирате в аптеките без лекарско предписание. A675/21.06.2012.

STADA

Stada Pharma Bulgaria
гр. София, бул. Г.М. Димитров 16А, ет. 1

Пътуването не бива да е изпитание

Камен ЗДРАВКОВ

Подходяща възраст

Вече почти няма ограничения за пътуването на деца, дори и да са в кърмаческия си период. Удобствата, снабдяването и достъпът до денонощна медицинска помощ са характерни за огромна част от курортите. Друг е въпросът, че едно дете под 10 - 12-месечна възраст не може и не бива да плажува по подобие на възрастните. Силното слънце не е подходящо за изключително нежната детскa кожa, рисъкът от прегряване e значителен, а неволното погълдане на морска вода при невнимателно къпане може да доведе до повръщане или стомашно разстройство. От друга страна, смяната на климата може да се отрази благотворно на детето. Стига възрастните да са наясно, че почивката им с малкото изисква специален режим, внимание и умереност във всичко. Малките деца трябва да са на плажа максимум до 11 ч. сутрин

и евентуално след 16:30 следобед. При това назадани с крем с висок предпазващ фактор, с фланелка и шапка. Под родителски контрол могат свободно да джапат във вълните до брега, но не е добре постоянно да са във водата.

Пътуването

Личният автомобил, ако е климатизиран, е най-добрят вариант за придвижване до морето. Настройте температурата в купето около 25 градуса и не насочвайте въздушната струя директно към детето. Спирайте климатика около 15 минути преди планирано излизане от колата, за да се доближи вътрешната температура до тази на околната среда. Резките температурни обръти са силен стрес за незрелия организъм. Давайте на детето да пие много течности. Не разчитайте на пътуване без спиране - малките лесно се уморяват и отегчават. Добре е да се прави почивка на сенчести места на всеки час и половина. Нощният влак, особено с

С деца на море

новите спални вагони, е добра алтернатива. Вариантът с автобус има доста минуси, защото няма да можете да спирате при евентуално

прилошаване или нужда да се посети тоалетната. Малките понасят добре и самолетните полети, ако можете да си позволите това.

Подготовката

Ако ще водите малко дете на море, посъветвайте се с личния му лекар какви медикаменти е необходимо да вземете. Най-често се явява нужда от препарати срещу висока температура, антидиарични лекарства и средства против повръщане, прахчета против обезводняване, противоалергични средства, кремове срещу ухапвания от насекоми, капки за нос. Превързочни материали - стерилни марли, бинт, цитопласт, памук, риванол и кислородна вода никога не са излишни. За да избегнете традиционните стомашно-чревни разстройства, давайте на детето само бутилирана вода, с която е свикнало, и пригответе с нея храната му. Не експериментрайте с нови храни, дори по принцип да е дошло времето им. 10 дни отлагане с нищо няма да навреди. Следете малкото да не слага пясък и други предмети в устата си, измивайте ръцете му след игра на плажа.

Дневният режим

Малкото дете няма как да приеме рязка смяна на режима, с който е свикнало, само защото е на почивка. Напротив, смяната на обстановката създава стрес, поради което е важно да има елементи, които създават спокойствие - любими играчки и завивки, книжки и др. Опитайте да получите стая или квартира на максимално тихо място. Задължителни са противокомарните мрежи, а външните ролетни щори или капаци създават допълнителен комфорт. За много от нашите курорти е характерна силната музика до малките часове на нощта. Затова проучете кои са потенциалните източници на силен шум наоколо и се опитайте да се настаните така, че да ги избегнете. Детето трябва да се храни и да спи в традиционните за него часове. Ако съобразяването с това ще донесе напрежение във вашето семейство, по-добре не тръгвайте с деца на море.

За да излезем с усмишка от „00“

Ле Диечи Ербе
100 таблетки

- Меко слабително действие
- Оригинална рецепта от десет билки
- Без колики и болки
- Предотвратява подуването и образуването на газове
- 100% гарантиран ефект
- Удобен за приемане и дозиране (таблетки)
- Напълно безвреден
- Подходящ за продължителна употреба

**Търсете
в аптеките**

**Клинично тестван
с доказан ефект**

Производител: ESI s.p.a. Италия
Изключителен представител за България
Лим Фарм ЕООД
Тел. 02 943 11 38, GSM 0888 222 343,
www.limpharm.com

Училище за бременни

Бебето идва. Съпли приятели - бъдещи родители, готови ли сте за своята нова професия, най-прекрасната и най-отговорната, професията мама и татко? Ако все още имате тревоги и въпроси как ще се справите, столичната болница "Софиямед" ви кани на лятно Училище за бременни.

ПРОГРАМАТА ПРЕЗ АВГУСТ - СЕПТЕМВРИ:

- Кърменето - най-добрата храна и емоционална връзка с бебето - 31.07.2013
- Ваксините - необходими и безопасни - 07.08.2013
- Физиология на новородено-то, поведение и грижи - 14.08.2013
- Майчинството - правата на бременната жена, отпуск по майчинство и раждане - 21.08.2013
- Най-честите здравословни проблеми през първата година - 28.08.2013
- Раждане - нормално или секцио - 04.09.2013
- Атопичен дерматит при малки деца - 11.09.2013
- Обезболяване на раждането - 18.09.2013

МБАЛ "Софиямед", ет. 6, всяка сряда в 15 часа.
София, бул. "Г. М. Димитров" 16,
тел. 02/465 0001, 0895 555 444, 0879 878 666
www.hospitalsofimed.bg

Д-р Бърнзолов, през зимата се чувстваме изтощени заради обездвижване, преяддане, през пролетта - от недостиг на витамини... Но защо умората ни наляга и през лятото?

- По принцип това естествено е свързано с по-високите температури, по-дългата светла част на деновонощето също има значение. Особено горещините действат много зле на организма по простата причина, че се отделят телесни течности и соли не само с потта и с урината, а така лесно се стига до неблагоприятен дисбаланс. При високи температури течностите, които губим и при дишането, се увеличават. Самата пот съдържа много соли и е необходимо те по някакъв начин да бъдат набавени. Поставям акцента върху микроелементите, които задължително трябва да присъстват в постоянно количество в организма. Естествено е, че електролитен дисбаланс може да настъпи много по-бързо през лятото, отколкото в другите сезони. Отделен е въпросът, че типичните и много разпространени летни вирусни инфекции протичат обикновено с диарии и повъръщане, които допълнително влошават електролитното рав-

Мускулите страдат от недостиг на магнезий

**С г-р Николай Бърнзолов,
общопрактикуващ лекар в XVII ДКЦ,
София, разговоря Галина Спасова**

новесие в организма. Неслучайно лятото е време за отпуски - не само защото е топло и се ходи на море или на планина, но човек чисто емоционално, чисто физически има нужда от някаква почивка. Затова и медикаменти за преодоляване на натрупаната умора са винаги добре дошли. Една сполучлива по своите съставки иновация е "Амбинор". Дори и организът да е напълно задоволен в електролитно и метаболитно отношение, тези съставки могат само да му помогнат. Магнезият например е един микроелемент, който се изследва само в най-големите лаборатории и е трудно ние, лекарите, и съответно пациентите да знаем дали е в недостиг.

- А до какво води недостигът и какви са признаците?

Д-р Николай Бърнзолов

- Магнезият е изключително важен микроелемент, защото с него са свързани много физиологични процеси. Акцентирам на първо място върху сърдечната дейност. Магнезият е естествен антагонист на калция, а калцият има важно отношение към сърдечната дейност и към съдовата

стена. При по-значителен недостиг първите признания могат да се засекат електрокардиографски. Най-общо казано, "прескачането" на сърцето, ритъмните проводни нарушения много добре се коригират с магнезий. Той има основна роля при мускулните клетки - т.e. за сърдечната мускулатура, мускулатурата на кръвоносните съдове и скелетната мускулатура. Каква е проявата? Спрях се бегло на сърдечно-съдовите проблеми, другият най-чест симптом са мускулните крампи. Всеки от нас е имал това неприятно усещане, дори и по време на сън - внезапно сътягане на дадена мускулатура, което е много болезнено и много трудно преминава. Магнезият бързо тушира тези оплаквания. Този елемент нарича много голямо приложение по време на бременността - защото матката също трябва да бъде релаксирана.

- Как се преодоляват психическата преумора, стресът - те са като епидемия, особено в голямия град?

- Другата важна съставка на "Амбинор" е неизменната аминокиселина аргинин аспартат. Знаем, че белтъчините в човешкото тяло са изградени от аминокиселини, свързани по определен начин. Има много аминокиселини, които се приемат с храната, има такива, които не могат да се набавят с храната и не могат да бъдат замествани от други. Трябва да се осъществи определен тип биохимичен процес. Аргининът е една от тези аминокиселини и той именно е много важен за мозъчната дейност.

- Как от гледна точка на лекаря лятната отпуска ще е равносилна и на почивка?

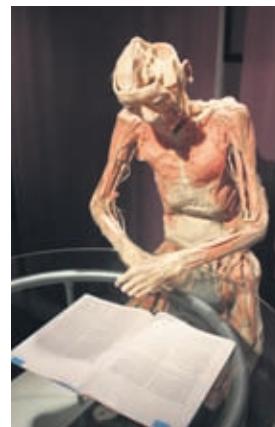
- Първо, тотално откъсване от всекидневните професионални задължения. Второ, тотално откъсване от ежедневните битови проблеми и сгоди или несгоди. Почивката не означава, че човек трябва да яде и да пие по цял ден, да лежи на плажа. Отпускането трябва да бъде свързано основно с различен от всекидневния тип мисловна и двигателна дейност. Силно препоръчително е активното движение през дните на годишната почивка като поне малка компенсация на нездравословния, застожен начин на живот.

Реално разбулване на човешкото тяло

Интересът към устройството и функциите на тялото датира от зората на човечеството. Но за да достигнем до истинските отговори, е трябвало да се измине дълъг път. Днес е достатъчно човек, дори и да не е специалист, да отиде на изключителната изложба, представена на третия етаж на ЦУМ, за да види реалности, до които предците ни са се добирали с векове.

Обучението по анатомия съществува от около V в. пр. Хр. В древна Елада е организирано училище за лекари, усвояващи анатомията върху животни. Покъсно цар Птоломей организира медицинско училище в Александрия, където се правят дисекции и на човешки тела. Следват около 1300 години, в които водещи са текстовете на Гален - лекар и автор на около 200 медицински книги.

С раждането на Ренесанса в Италия художници, скулптори и учени изучават подробно човешкото тяло. Въпреки противопоставянето на църквата анатомичните изследвания се превръщат в практика за бъдещите лекари. Началото на анатомията като наука е поставено най-вероятно от Андрея Весал (1514-1564). Много професори по медицина завещават след смъртта си своите тела за изследвания. Във Флоренция, Модена, Париж могат да се видят цели човешки тела

на възраст 200-250 г., във вените на които са инжектирани разтвори на метални иоани.

Днес представеното от американската компания Premier Exhibitions е изключително продължение на експозициите на анатомични препарати. Дългим го на развитата от проф. Гюнтер фон Хагенс (роден през 1945 г.) техника на пластинация на човешките тъкани.

На изложбата в ЦУМ са показани около 200 пластифицирани човешки органи и цели тела. Има и патологично променени вследствие на различни заболявания, което е с голяма познавателна стойност. Видни са например тежките последствията от тютюнопушенето - това е онагледено с вида на белия дроб на пушача и този на непушача.

Възприемайки нещата откъм познавателната страна, за мен изложбата предизвиква истинско възхищение. Има, разбира се, и много възражения - и от църквата, и от политици, дори от медици и журналисти. Не само у нас е така. Всяко мнение заслужава уважение, но все пак, за да може да се изказва мнение за качествата и значението на една такава изложба, всеки трябва да я посети и да я оцени сам.

проф. дхн Ивелин Кулев
Факултет по химия и фармация,
Софийски университет
"Св. Кл. Охридски"

Само сега на промоционална цена в

Моята аптека
www.moyata-apteka.com

-25%

~~5,68 лв~~
4,26 лв

ECOPHARM
Food supplement
Comfortex
Благоприятно повлиява функциите на stomino-crevни тракти.
Препоръчана доза за 2 таблетки на ден
за възрастни и деца
на 12 години
30 желатинови капсули

Помощни вещества:
антоксиант: бутилирован
анис; бутилирован
полукокос;
Състав на леката
бактериална капсула:
бактерии: стрептокок;
коагулан;
бактерии: кандибактерии;
бактерии: кишобактерии;
бактерии: кишобактерии;
бактерии: кишобактерии;
бактерии: кишобактерии;
бактерии: кишобактерии;
бактерии: кишобактерии;

Препоръчана доза за
2 таблетки на ден
за възрастни и деца
на 12 години
30 желатинови капсули

Нетно количество: 6 g
за възрастни и деца
над 12 години

Цените са препоръчителни
и важат от 10.07.13 до 10.08.13
или до изчерпване на
количествата!

Динята безспорно е един от сигурните атрибути на лятото.

Вълнуващият ритуал с изваждането на леденостудената диня от кладенеца след горещия ден, за който с умиление все още си спомня част от повъзрастното поколение, почти безвъзвратно е забравен. Модерната придобивка - хладилникът, който иначе успешно се справя със задачата си, не може да предизвика онази незабравима идлия, онези емоции на светещите детски очи, очакващи цял ден с нетърпение този върховен момент - разрязването на динята. В дълбините на историята потъна още един ритуал на българския бит, още един спомен...

Доц. д-р Димитър ПОПОВ

Cъществуват цели 1200 разновидности на динята, които се отглеждат в около сто страни на света. Известни са видове с бяла, жълта, светло- или тъмнозелена, както и пъстра окраска на плода и бяла, жълта, розова или тъмночервена месеста част. Най-голям производител на дини е Китай, чийто годишен добив се оценява на около 65 miliona тона. Следват Турция (близо 4 miliona тона), Иран (около 3,3 miliona тона) и т.н. Световният рекорд принадлежи на диня от сорт "Каролина Крос", чиято "рожба" достигнала рекордните 119 кг.

Освежаващото и укрепващо силите действие на динята е известно от столетия. С напредването на познанията в различните научни направления и особено с развитието на аналитичната техника се натрупа богата информация за химическия състав и физиологичното ѝ въздействие, в резултат на което интересът към нея, особено през последните години, нарасна изключително много.

Месестата ѝ част съдържа 80-90% вода, 6-18% лесноусвоими захари (глюкоза, фруктоза, захароза), белъччини (около 0,7%), мазнини (0,2%), фибри, органични киселини, витамиини (A, C, B₁, B₂, B₃, B₅, B₉), както и редица ценни минерали - калий, калций, магнезий, фосфор, желязо, мед, цинк, кобалт, йод, фосфор и т.н. Калорийността на динята е около 38 ккал/100 г. Фруктозата съставлява около половината от захарите на динята и доколкото 30-40 г от нея се усвояват от организма на практика без участието на инсулин,

Динята - афродизиак и съкровищница на безценни вещества

то дори пациенти с инсулинова зависима диета могат да консумират до 200-300 г плод дневно. Фолиевата киселина, чието значително наличие в динята беше установено неотдавна, играе значителна роля в кръвотворната и имунната система на организма. Тя е особено важна в периода на неговото развитие - във вътрешното и в ранното детство, което предопределя задължителното присъствие в менюто на бременните, кърмещите майки и малките деца.

Динята е изключително ценен източник на магнезий

- химичен елемент, който играе важна роля в стабилизирането на кръвното налягане, в отделянето на жълчния сок, в предотвратяването на образуването на оксалатни камъни в бъбреците, в понижение на нервната възбудимост, в предотвратяването на мускулните спазми, стабилизирането на чревната моторика и т.н., и т.н. За покриване на дневната потребност на организма от този важен минерал е необходима скромната порция от 150 г. Уникалността на този плод се състои в това, че той на практика не съдържа киселини и соли, които дразнят отделителната система. Нещо повече, благодарение на уникалния си състав и слабокиселата реакция (pH 5,2-5,6) той способства за успокояване на налични раздразнени участъци от нея. Нефролозите препоръчват на пациенти, склонни към образуване на бъбренни камъни, както и на страдащи от рецидиви на цистит и пиелонефрит, да

Родина на този уникатен плод е Южна Африка, където и до днес се срещат негови диворастящи видове. Трудно е да се каже кога човекът е култивирал изключително полезното растение. Достоверно е известно, че то е било познато и почитано още в древния Египет, където плодовете му били поставяни в гробниците на фараоните - за утолняване на жаждата в дългия им задгробен път. В Европа динята попада във времето на кръстоносните походи през Средновековието. Благотворното ѝ въздействие върху човешкия организъм било оценено по достойнство и тя получила широко разпространение в целия свят.

консумират до 2 кг диня дневно.

Доказано е, че тя способства за извеждането на токсините от черния дроб,

т.е. тя е ефективно средство за детоксикация на организма както при хронични заболявания, така и при остри хранителни и медикаментозни отравяния. Изключително ефективен метод за цялостно възстановяване на организма (например след алкохолна или друга интоксикация) е т.нр. динена диета, състояща се в консумиране в продължение на 3-4 дни само на диня и черен хляб. Задълбочените изследвания с последните достижения на аналитичната химия показваха, че динята крие още твърде много тайни. Okaza се, че тя съдържа значителни количества от каротеноидите ликопен и бета-каротин (провитамин A),

на които се дължи цветът на месестата ѝ част и които са изключително мощни антиоксиданти. За разлика от бета-каротина, в организма ликопент не се превръща във витамин A. Неговият антиоксидантен капацитет превъзхожда два пъти този на бета-каротина и около сто пъти на витамин E. Известно е, че каротеноидите, в частност ликопент, са ефективно средство за превенцията и лечението на редица ракови заболявания - на белия дроб, простатата, стомаха, панкреаса, маточната шийка, кожата и т.н.

В динята е открито и наличието (300 мг/100 г) на едно почти вълшебно вещество - аминокиселината цитрулин.

Под действието на определени ензими в организма цитрулинът се превръща в друга аминокиселина - аргинин, коя-

то върши истински чудеса със сърдечносъдовата и имунната система. В организма тази аминокиселина се проявява като донор на азот, който е необходим при изграждането на мускулната тъкан. Той способства за увеличаване на мускулната маса и намаляване на количеството на мастната тъкан. Установено е също така, че аргининът повишава съдържанието на азотен оксид в кръвта, който има подчертан съдоразширяващ ефект. Това му свойство способства за чувствително подобряване на мъжките еректилни функции - определено добра новина за силния пол. Лошата е, че въпросният ефект, който редица специалисти приравняват с този на виаграта, се проявява с известно закъснение - след месец или два.

За да си лъв в леглото през есента и зимата, "батериите" трябва да се заредят през лятото, консумирали големи количества от този наистина вълшебен плод. На аргинина се приписват и психотропни ефекти като подобряване на настроението, физическата активност и либидото. Изключително благоприятният ефект, който цитрулинът оказва върху човешкия организъм - повишава-не на неговия енергетичен потенциал, очистване от токсии, повишаване на имунитета и нормализирането на артериалното налягане - е основният аргумент за разработването на технологии за производството на препарати, съдържащи тази удивителна аминокиселина - цитрулина. Същите се радват на голям интерес от страна на активните спортисти поради техния ефект на "напомпване" на мускулите преди сериозно физическо натоварване. Има данни, че тази аминокиселина има благоприятен ефект и при лечението на диабет тип 2, болестта на Алцхаймер, деменцията, както и хроничната умора.

Благодарение на изключително благоприятното съчетание на полезни за организма вещества диетолозите препоръчват динята при редица заболявания - артрит, подагра, ревматизъм, атеросклероза, гастрит, язва на стомаха и дванадесетопръстника и т.н. Тя е ефективно средство и срещу анемията поради съдържанието на желязо и способността ѝ да активизира кръвотворния апарат.

gropov_bg@yahoo.com